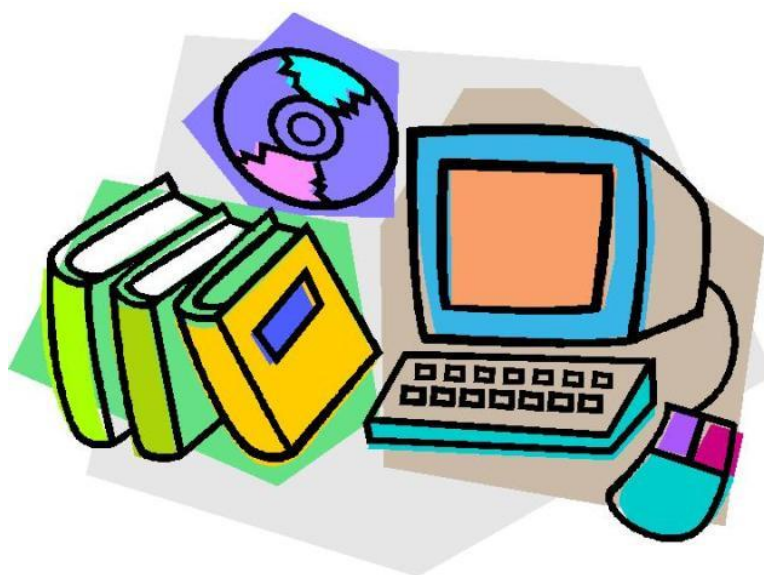

Департамент освіти Вінницької міської ради
Міський методичний кабінет
Заклад «Навчально-виховний комплекс:
загальноосвітня школа I – III ступенів – гімназія №6
Вінницької міської ради»

А.В. Шепета

*Використання вітагенних технологій
з голографічним методом проєкції на
уроках світової літератури*

Навчально-методичний посібник

Вінниця 2015

Автор – укладач Шепета Анжела Володимирівна, учитель світової літератури та російської мови закладу «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I – III ступенів-гімназія № 6 Вінницької міської ради»

Шепета А.В. Використання вітагенних технологій з голографічним методом проєкцій на уроках світової літератури. Навчально-методичний посібник / Шепета А.В. – Вінниця: ММК, 2015, - 82 с.

Рекомендовано науково-методичною радою закладу

(протокол № від 13.12.2015)

У даному посібнику автор пропонує різноманітні методи та прийоми вітагенного навчання з голографічним методом проєкцій, застосовуючи які, педагоги без особливих зусиль зможуть налаштувати клас на продуктивну діяльність.

Для вчителів, студентів педагогічних закладів.

З М І С Т

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ I. Теоретичні основи вітагенного навчання з голографічним методом проєкцій.....	7
1.1. Прийом стартової актуалізації життєвого досвіду учнів.....	8
1.2. Прийом випереджувальної проєкції.....	5
1.3. Прийом вітагенних аналогій.....	20
1.4. Прийом зведення вітагенних знань з освітніми.....	24
РОЗДІЛ II. Застосування вітагенного навчання з голографічним методом проєкцій на уроках світової літератури і в позакласній роботі	
2.1. Урок зі світової літератури (5 клас).....	29
<i>Астрід Ліндгрєн «Пеппі Довгананчоха». Безкорисливість, відданість, турбота про інших – найкращі риси Пеппі .</i>	
2.2. Урок зі світової літератури (6 клас).....	40
<i>Переродження Скруджа як наслідок осмислення свого життя</i>	
2.3. Урок зі світової літератури (6 клас).....	51
<i>Висміювання чиношанування, лицемірства, пристосуванства , підлабузництва в оповіданні А.П. Чехова «Хамелеон».</i>	
2.4. Позакласний захід зі світової літератури (5 клас)	64
<i>Позитивне мислення дозволяє нам зібрати свої сили, подолати слабкості, повірити в себе (за романом Елеонори Портер «Поліанна»)</i>	
ВИСНОВКИ	73
ДОДАТКИ:	
ДОДАТОК А.....	74
ДОДАТОК Б.....	80
ЛІТЕРАТУРА	82

ВСТУП

Згідно з особистісно-діяльним підходом до організації навчального процесу в його центрі знаходиться учень. Формування особистості та її становлення відбувається у процесі навчання, коли дотримуються певних умов:

- створення позитивного настрою для навчання;
- формування відчуття рівного серед рівних;
- створення і забезпечення позитивної атмосфери в колективі для досягнення спільних цілей;
- усвідомлення особистістю цінності колективно зроблених висновків;
- можливість вільно висловити свою думку, спираючись на життєвий досвід і вислухати думку свого товариша;
- вчитель й учні є рівноправними суб'єктами навчання.

На мою думку, застосування вітагенного навчання з голографічним підходом у поєднанні з освітніми технологіями забезпечують виконання усіх зазначених умов.

Поняття «голографія» вперше використав у онтопсихології Антоніо Манегетті¹. Він вважав, що кожному особистість потрібно розглядати як голограму – поєднання великої кількості векторів розвитку.

Голографічний метод проекції в навчанні - це система освітніх способів, технологій, що спрямована на об'ємну багатомірну подачу нового матеріалу, яка відповідає особливостям багатомірності сприйняття навколишнього світу й запасу життєвого досвіду, які поєднують у собі фокусування трьох (як мінімум) проекцій-променів.

Вітагенна² проекція (життєвий досвід) - «Що я знаю про це». Це вітагенна інформація, яку хоче дізнатися вчитель від учнів перед поясненням нового матеріалу. Вектор: учень - знання - учитель.

¹ Антоніо Манегетті (італ. Antonio Meneghetti; 9 березня 1936 - 20 травня 2013, Авецано, Італія) — італійський психолог, філософ, художник, засновник онтопсихологічної школи, що продовжує гуманістичну гілку психології.

² Вітагенний ("vita"- лат.- життя, « genesis» – породжувати, тобто породжений життям).

Стереопроєкція (наукова інформація) - «Що про це говорить наука».

Інформація, що йде від учителя, який використовує вітагенну інформацію, до учнів.

Вектор: учитель - знання - учень.

Голографічна проєкція(конструювальна) - «Що про це говорить досвід інших». Інформація, що йде від будь-якого додаткового джерела: вітагенний досвід інших, засоби масової інформації, наукові дані, зустрічі з фахівцями різних галузей науки, витвори мистецтва, тощо.

Навчання з опорою на життєвий досвід учнів сприяє:

- застосуванню концепцій та навичок у справжніх життєвих ситуаціях;
- надає дітям можливість висловлювати індивідуальне ставлення до речей та подій, спираючись на вітагенний досвід;
- навчає творчо підходити до розв'язання проблем;
- розвиває навички ведення дослідницької роботи: спостереження, порівняння, спілкування, ведення записів, передбачення;
- посилює активність учня на уроці.

РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВІТАГЕННОГО НАВЧАННЯ З ГОЛОГРАФІЧНИМ МЕТОДОМ ПРОЕКЦІЙ

Академік Академії педагогічних і соціальних наук А. С. Белкін розробляв прийоми вітагенного навчання з голографічним методом проєкцій. Він пропонує розрізняти поняття "*досвід життя*" і "*життєвий досвід*".

Досвід життя - це вітагенна інформація, не прожита людиною, пов'язана лише з її поінформованістю про ті чи інші сторони життя, яка не має для неї достатньої цінності.

Життєвий досвід - це інформація, що стала надбанням особистості, налагоджена в резервах довгострокової пам'яті, що знаходиться у стані постійної готовності до актуалізації в адекватних ситуаціях. Це сплав думок, почуттів, учинків, прожитих людиною, які становлять для неї самодостатню цінність.

Як відомо, принцип опори на життєвий досвід учнів завжди цікавив методистів. У центрі уваги дидактики у різні історичні періоди знаходилися різні аспекти: взаємодія викладача й колектива (Я. Л. Коменський); виховне навчання (І.Ф. Герbart); взаємодія вчителя і учня в контексті змісту освіти (К. Д. Ушинський); поєднання пізнання й діяльності у розв'язанні буденних, життєво значущих проблем (Дж. Дьюї); вільне навчання й виховання в умовах збагаченого освітньовиховного середовища (С. Френе). У їх роботах знаходимо такі синонімічні поняття, як «вітагенні технології», «вітагенне навчання» та «вітагенна педагогіка».

Одне з завдань учителя - перевести досвід життя в життєвий досвід. Перехід вітагенної інформації у вітагенний досвід за А.С. Белкіним відбувається через кілька стадій на різних рівнях.

Перша стадія - первинне сприйняття вітагенної інформації, нерозчленоване, не диференційоване.

Друга стадія - оціночна фільтрація інформації. Учень визначає значущість отриманої інформації із загальнолюдських, групових позицій, потім з позиції особистої значущості.

Третя стадія - установча. Учень створює або стихійно, або осмислено установку на запам'ятовування даної інформації з приблизним терміном збереження.

Терміни збереження визначаються її значущістю, життєвою та практичною спрямованістю. Це визначає й рівень її засвоєння.

А.С. Белкін розробив прийоми вітагенного навчання з голографічним методом проєкцій, які пропоную використовувати на уроках світової літератури, реалізуючи їх в різних вправах.

1.1. ПРИЙОМ СТАРТОВОЇ АКТУАЛІЗАЦІЇ ЖИТТЄВОГО ДОСВІДУ УЧНІВ

Цей прийом полягає в тому, що необхідно з'ясувати, який запас знань на рівні буденної свідомості мають учні, перш ніж вони отримають необхідний запас освітніх (наукових) знань.

Учитель повинен створити психологічну установку на отримання нової інформації, зацікавити учнів, розбудити почуття, спонукати використовувати отриману інформацію для створення проблемної ситуації.

Технологія використання даного прийому може бути пов'язана з кількома формами організації діяльності учнів: пряма постановка питання «Що ви знаєте про...», постановка проблемного питання у вигляді опису певної життєвої ситуації, уривок з фільму, пояснення епіграфу. Для актуалізації застосовую вправи.

«Амфора мудрості»

Розпочинаємо урок з мудрих висловів, притч. Дітям пропонуємо висловити враження, думки від почутого, а в кінці уроку узагальнюємо з позиції отриманого досвіду на уроці.

Наприклад, розпочати урок можна з притчі «Секрет успіху».

Секрет успіху

- Сер, у чому секрет вашого успіху? - запитав журналіст успішного підприємця. - Я розумію, що це довга розмова, але якщо коротко?
- Можна і коротко ... Я можу відповісти двома словами.
- Всього два слова? І які?
- Правильні рішення.

- А як же ви приймаєте правильні рішення?

- Тут вистачить одного слова.

- Так? І що це за слово?

- Досвід!

- А ... як ви отримуєте цей самий досвід?

Розсміявшись, підприємець сказав:

- Всього два слова.

- І які ж?

- Неправильні рішення ...

«Час»

Уявіть, що кожного дня ви в банку отримуєте 86 400 доларів. І витратити ці гроші можна тільки цього дня, переносити покупки ні в якому разі не можна. Що ви будете робити? Звичайно, витратити гроші!

У кожного з вас є такий банк і він називається ЧАС. Щоранку ви отримуєте 86 400 секунд. Пізно вночі ви підраховуєте підсумки, не дивлячись ні на що!

- Якщо ви хочете дізнатися скільки коштує рік, запитайте про це студента, який не склав вступні іспити до інституту.
- Якщо ви хочете дізнатися скільки коштує місяць, запитайте про це жінку, котра чекає дитину.
- Якщо ви хочете дізнатися скільки коштує тиждень, запитайте про це редактора щотижневої газети.
- Якщо ви хочете дізнатися скільки коштує година, запитайте про це закоханих, які чекають на побачення.
- Якщо ви хочете дізнатися скільки коштує хвилина, запитайте про це людину, яка запізнилась на потяг.
- Якщо ви хочете дізнатися скільки коштує секунда, запитайте про це людину, яка дивом врятувалася від аварії.
- Якщо ви хочете дізнатися скільки коштує мілісекунда, запитайте про це спортсмена, який отримав срібну медаль на Олімпійських іграх замість золотої.

Кожного дня ви отримуєте 86 400 секунд, і кожного вечора вони зникають. Даремно чи ні – все залежить тільки від вас.

І мені хочеться, щоб 2 700 секунд, які ми проведемо разом, минули недаремно й торкнулися ваших сердець. Успіхів вам!

«Невже це правда...»

Пропонуємо у п'ятому класі на основі прочитаних казок упізнати героя і виправити оповідача.

«Жило було прекрасне каченя...Чи, можливо, воно було гидким? Ні, кращим від усіх каченят і гусенят».

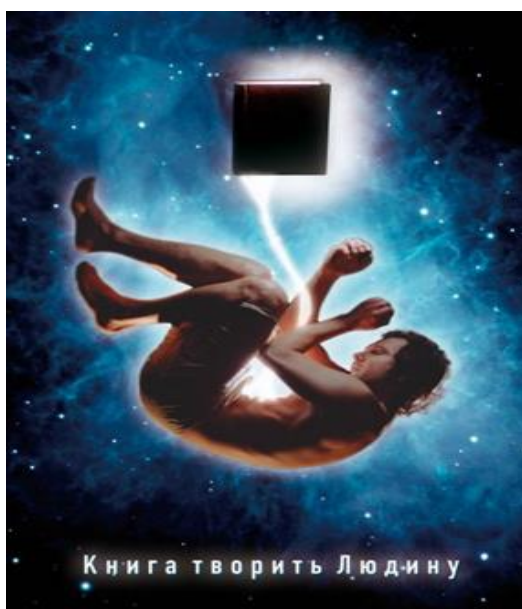
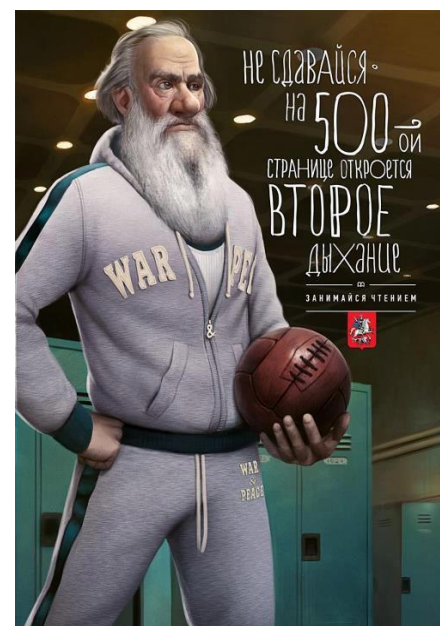

«Дюймовочка росла і виросла величезною, як вежа, а потім одружилася з таким самим величезним Хлопчиком-Мізинчиком».

Таким чином досягається особиста зацікавленість кожного учня в тому, що відбувається на уроці.

«Діалог- мотивація»

Інтерес для вчителя літератури становлять і рекламні плакати окремих видавництв, книжкових магазинів, що пропонують читання як дивовижну захоплюючу подорож поза межами часу і простору. Пропоную учням знайти такий постер або створити власний, таким чином мотивуючи до читання.

Щоб виявити пізнавальні інтереси учнів, їх індивідуальні читацькі уподобання пропонуємо запитання: «Чи любите ви читати? Яке місце у вашому житті посідає художня література?», «Пофантазуймо. Ви – письменник. У якому жанрі ви хотіли б писати?» , «Чи знайомі ви з Інтернет-бібліотеками?», «Чи знайомі ви з електронними книжками?», «Що таке «сетература?»»

Гра «Намалюй смайлик»

Перед вивченням роману Елеонор Портер «Поліанна» для актуалізації життєвого досвіду учнів пропонуємо провести гру «Намалюй смайлик», яка допоможе

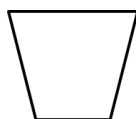
вчителю з'ясувати, чи вміють діти контролювати свої емоції, знаходити позитив навіть у негативних ситуаціях.

1. З якою думкою ти згодний?

а) Твої емоції та почуття впливають на стан інших людей.

б) Твої емоції та почуття – твоя власна справа, а тому ти поводиш себе, як заманеться.

2. Коли хто-небудь кричить на тебе, ти теж кричиш у відповідь?

а) Так.

б) Ні.

3. Тобі часто доводиться хвилюватися через те, що ти зробив, що-небудь не так?

а) Так.

б) Ні.

4. Як ти відреагуєш, коли отримаєш за відповідь двійку?

а) Попросиш учителя не ставити, пообіцяєш наступного разу підготуватися.

б) Розплачешся, почнеш звинувачувати вчителя.

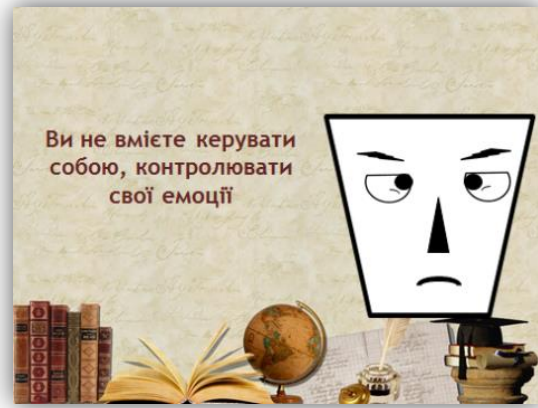
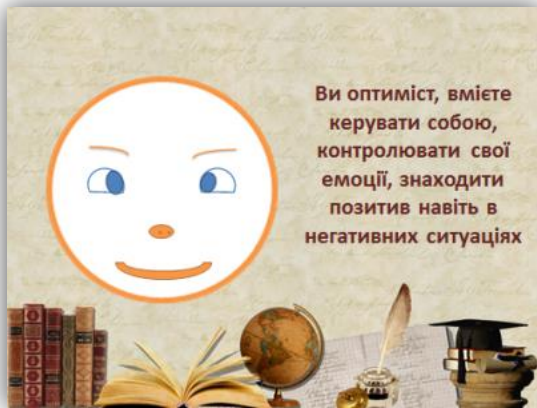

5. Як ви вчините, коли побачите, що вам замість дорогого мобільного телефону подарували іграшковий?

а) Розлютишся і закричиш: «Але ж ви обіцяли, як ви могли».

б) Спокійно візьмете телефон, подякуєте, і будете ним гратись із молодшими дітьми.

Прочитавши роман Елеонор Портер «Поліанна», ви навчитеся знаходити позитив навіть у негативних ситуаціях.

«Гороскоп героя», «Розпродаж портретів», «Поза очі», «Угадай героя», «Анкета думок», «Про них говорять»

(Діти або вчитель розповідає про автора, можна скласти його гороскоп, описати зовнішність, а інші учні відгадують про кого розповідь)

Наприклад:

- Цей письменник був відомий тим, що ніколи не дбав про свій одяг. Його старий потертий плащ добре знав увесь Копенгаген.

- Його казки перекладені більш, ніж 150 мовами світу, вони стали основою для численних екранізацій, мультфільмів, театральних постановок, балетів тощо.

- Символом творчості письменника вважається Русалочка, героїня однойменної казки, їй навіть встановлено пам'ятник у Данії. **(Г.К.Андерсен)**

- Цей письменник розповідав, що слово, перш ніж перейти на папір, спочатку йому виразно чується, а його персонажі постійно перебувають поруч і спілкуються з ним.
- Він спав завжди обличчям на північ, тому що був переконаний, що саме це робить його талант письменника кращим.
- Він змінив свою країну, хоча ніколи не був при владі, не обіймав посади державного службовця. Після появи його романів в Англії закрили боргову в'язницю, в якій свого часу сидів його батько. Письменник вплинув на церкву, на добротність, на суд, на робітничий дім. **(Чарльз Діккенс)**

Ефективність вправ для актуалізації забезпечується трьома основними умовами. Поставлені завдання повинні відповідати життєвому досвіду учнів, їх віковим можливостям, будь-яка форма актуалізації вітагенного досвіду учнів має супроводжуватися ситуацією успіху.

1.2. ПРИЙОМ ВИПЕРЕДЖУВАЛЬНОЇ ПРОЕКЦІЇ.

Сенс прийому в тому, щоб освітню проекцію накласти на вітагенну. Пропоную використовувати прийом у випереджувальних завданнях, а саме: створити презентацію, скрапбукінг, веб-сайт про письменника, підготувати інсценізацію уривку з твору, розіграти діалог з автором, створити каліграму до твору тощо.

Скрапбукінг

Скрапбукінг – це альбом з фотографіями, фотоколажами, декорований елементами, картинками, афоризмами та іншими записами. Скрапбукінг можна створювати про письменника, літературного героя. (Учні добирають фото, ілюстрації або їх їм пропонує вчитель, вони повинні розповісти, як ця подія стосується життя письменника).

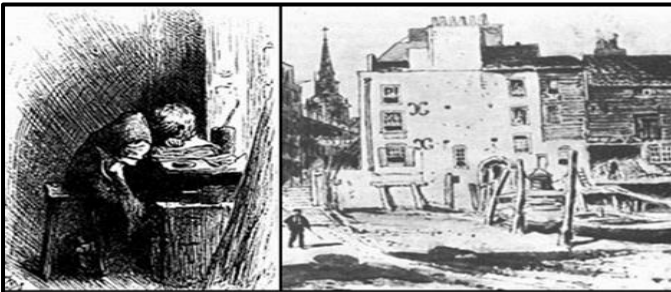
Скрапбукінг про Оскара Уайльда

Скрапбукінг про Чарльза Діккенса

Народився Чарльз Діккенс 7 лютого 1812 року в сім'ї дрібного чиновника морського казначейства Джона Діккенса і Елізабет Діккенс передмісті Портсмута Лендпорті.

Щоб допомогти родині, Чарльз почав працювати, наклеював етикетки на баночки з під вакси. Працював по 10 годин на добу, заробляв шість пилінгів на тиждень. Виснажливі умови праці глибоко закарбувалися в душі Діккенса й вплинули на його прозу й нариси, в яких він описував важку працю бідняків.

Батько Чарльза заплутався в боргах і потрапив в боргову в'язницю Маршалсі, сім'я перебралася до нього (за англійськими законами це дозволялося).

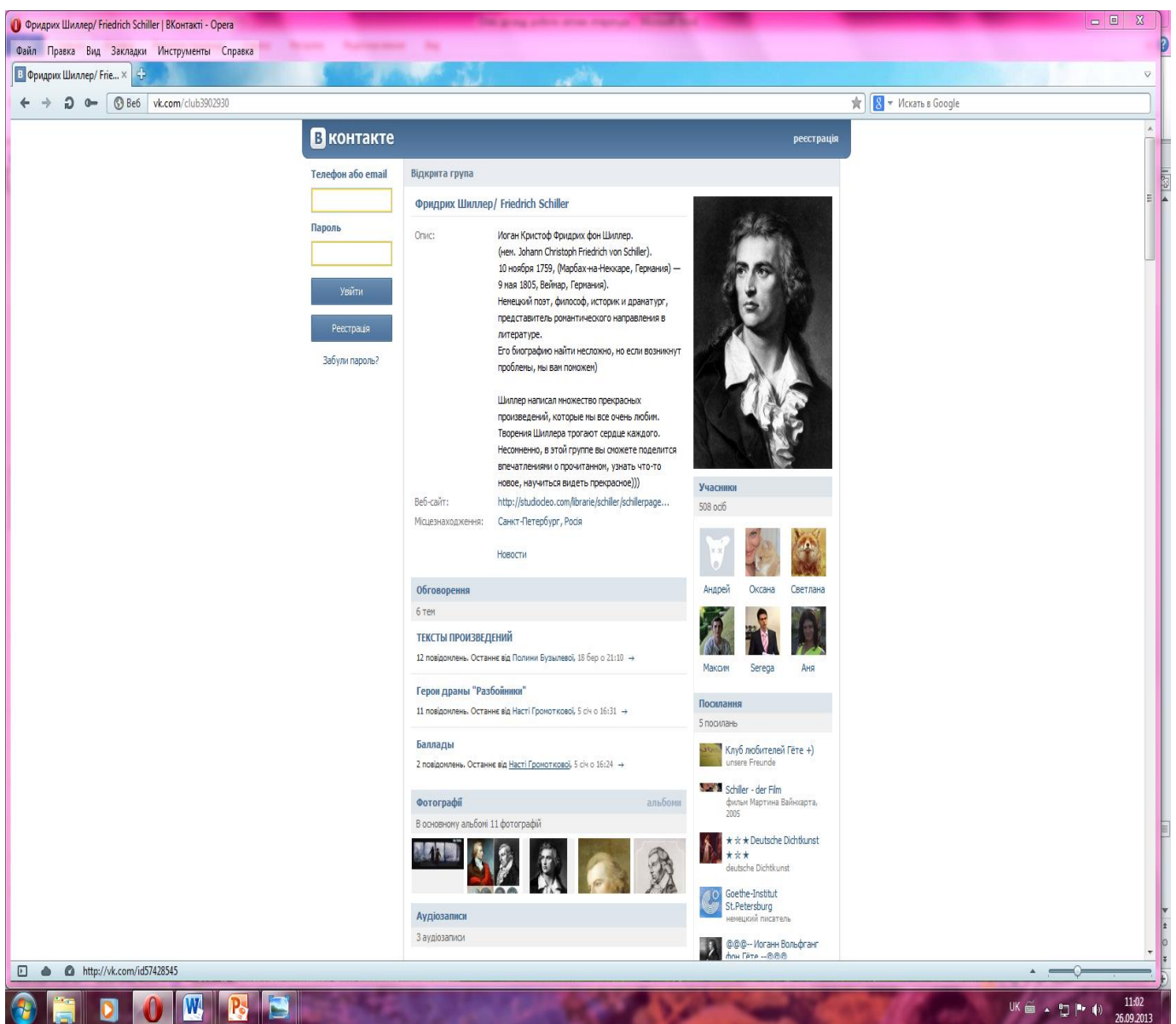
Улюбленим заняттям Чарльза було читання. Пізніше він напише: «У батька була невеличка бібліотека: «Дон Кіхот», «Робінзон Крузо»... Ці книги перешкодили згаснути моїй фантазії і моїм надіям... Ці книги були єдиною і незмінною месою втіхою... Я читав їх так, ніби від цього залежало моє життя».

Створення скрапбукінгу є різновидом наочності на уроці, сприяє кращому запам'ятовуванню матеріалу і ще раз допомагає підтвердити відомий постулат Конфуція: «Те, що я чую, я забуваю. Те, що я бачу, я пам'ятаю. Те, що я роблю, я розумію».

Цікавими є для учнів створення блогів (інтернет-щоденників, веб-сайтів)

В інтернеті існує сайт безкоштовних блогів. Коментар до твору створюється за принципом «гіперпосилання», коли «клік» на слово, що потребує пояснення, веде на нову сторінку, на якій розміщується коментар або ілюстрація до твору, музичний фрагмент. Це завдання можна запропонувати як проектну роботу або як конкурсне завдання між учнями одного класу.

Наприклад, завдання розробити інтерактивний коментар до творчості Фрідріха Шиллера. Можливі такі гіперпосилання:

- Чим характерна історична епоха, в яку жив письменник.
- Де, коли і яку освіту здобув?

- Роль книги в його самовихованні. Книга у вашому духовному становленні.
- Люди, з якими спілкувався, дружив.
- Естетичний ідеал письменника (його уявлення про справедливий соціальний лад, гармонійно розвинену людину, стосунки між людьми). Ваш ідеал у житті.
- Творча праця письменника (жанрове багатство, публіцистика, переклади).
- Громадянська активність. Ваша життєва позиція.
- Життя письменника. Який поштовх воно дало мені для роздумів над моїм життям?

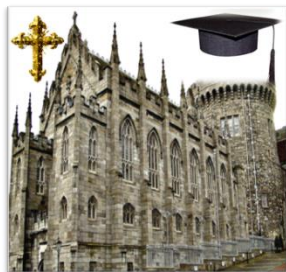
Кроссенс

Кроссенс – асоціативна головоломка нового покоління. Слово «кроссенс» означає «перетин значень».

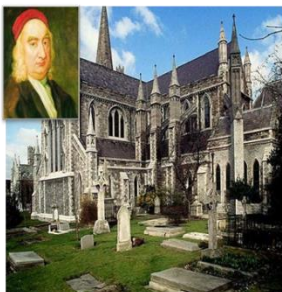
Зображення розташовують так, що кожна асоціативна картинка має зв'язок із попередньою і наступною, а центральна поєднує за змістом решту картинок.

Завдання того, хто розгадує кроссенс – розшифрувати, знайти асоціативний зв'язок між сусідніми (тобто тими, що мають спільний бік) картинками.

Кроссенс про Джонатана Свіфта

1. Народився Свіфт 30 листопада 1667 р. в Дубліні в родині бідного англійського судового чиновника.

2. Початкову та середню освіту він здобув у престижній ірландській школі. Потім навчався у Дублінському університеті на богословському факультеті.

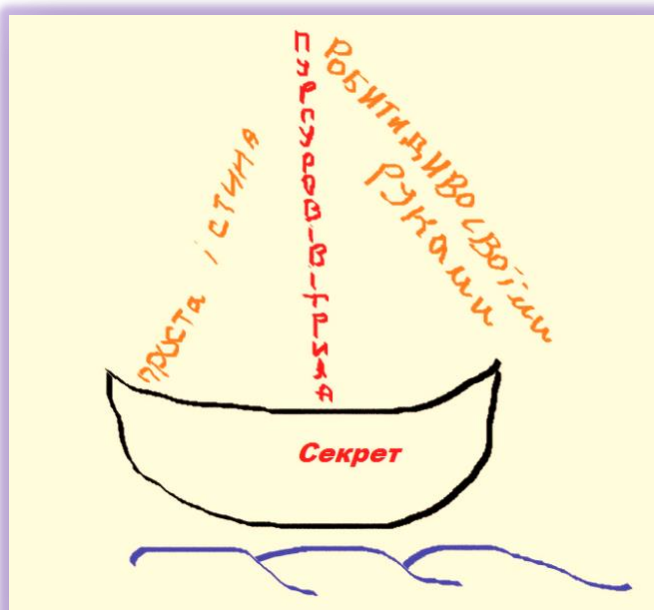

3. Свіфт після закінчення університету працює у далекого родича, знатного вельможі Вільяма Темпла, секретарем.
4. Літературну діяльність розпочинає з сатиричних творів, памфлетів. Найвідоміші «Війна книжок», «Казка бочки».
5. На початку XVIII століття в Англії остаточно сформувалися дві політичні партії – віги і торі, які вели запеклу боротьбу за владу. Свіфт був то прибічником вігів, то торі, був так званим неофіційним радником кабінету міністрів, його називали “міністром без портфеля”.
6. Докладні відомості про політичні й літературні події Лондона того часу дійшли до нас у листах Свіфта, які після його загибелі дістали назву "Щоденник для Стелли" й були адресовані коханій всього його життя - Естер Джонсон.
7. Зрозумівши, що влада не переймається інтересами народу, Свіфт їде до Ірландії і обіймає посаду настоятеля Собору св. Патріка в Дубліні.
8. У Дубліні Свіфт написав свій єдиний роман «Мандрі Лемюеля Гуллівера до деяких віддалених частин світу», який приніс йому величезну популярність.

Каліграма як засіб художнього розвитку дитини

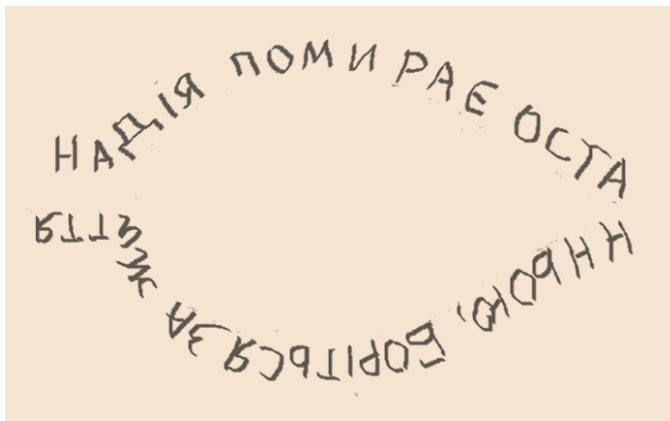
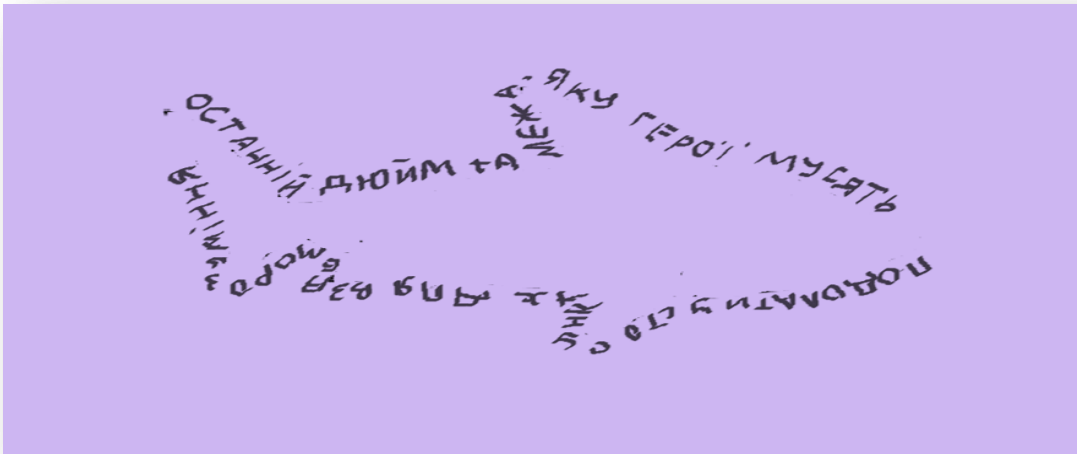
Вперше цей прийом використав ще у XII столітті С.Полоцький, записавши текст свого вірша у вигляді серця. Цей прийом сприяє поглибленому прочитанню

художнього тексту, формуванню креативного мислення.

О.Грін «Пурпурові вітрила» - головна думка твору у формі кораблика.: щогла назва твору, вітрила – фраза капітана Грея про істину «робити диво своїми руками».

Головна думка оповідання **Дж.Олдрідж «Останній дюйм»** у вигляді акули «Останній дюйм – межа, яку герої мусять подолати у стосунках заради взаєморозуміння».

О. Генрі «Останній листок» у формі листка зображено ідею твору.

1.3. ПРИЙОМ ВІТАГЕННИХ АНАЛОГІЙ

В освітніх проекціях має формулу: “У житті немає нічого такого, чого б ще не було”. Цей прийом пропоную активно використовувати під час розгляду картин, перегляду фільмів чи вистав, ілюстрацій до твору. Знайомимо учнів із сучасними художниками, які ілюстрували твори світової літератури (М.Шемякін, В.Єрко, Сейдж Вон, В.Невінчаний), сучасним кінематографом. (Дод.А)

Пропоную такі вправи для роботи з текстом та образами твору.

«Психологічний вітраж»

Робота з образами-персонажами займає ключове місце в системі опрацювання літературного твору. Проводимо аналіз багатомірно, звертаємо увагу учнів не тільки на те, як зображено образ у творі, але й переглядаємо екранізації твору. У Чарльза Діккенса є цікава повість «Різдвяна пісня у прозі», яку екранізував Роберт Замекіс. Характеризуючи головного героя Скруджа, пропонуємо створити портрет Скруджа за допомогою цитат-пазл (використовую портрет героя із фільму Роберта Замекіса).

- Чи таким ви його уявляли?
- Дайте характеристику Скруджа одним словом.

«О! Скрудж був справжній «жмикрут»: він умів міцно схопити людину як кліщами, придушити, скрутити, згребти.»

«Через холод у душі і вся постать його немов заморозилась: ніс загострився, щоки зморщились, хода стала скутою, очі почервоніли, тонкі губи посиніли, а голос, хитрий та прикрий, скрипів.»

«Він, позабутий усіма, в тужливій самоті потроху обростав льодом, доки не перетворився на печальну слизьку брилу.»

«Злива, град, сніг, сльота мали тільки одну кращу за нього прикмету – вони бувають часами щедри, а Скрудж ніколи.»

В кінці уроку створюємо інший портрет Скруджа, який змінився, таким чином просліджуємо еволюцію образу.

«Скрудж став добрим другом, добрим господарем і доброю людиною, що навряд чи й був другий такий у доброму старому Лондоні.»

«Скрудж сміявся і був щасливий.»

«Усе життя він поведився, як наказує любов до людей, уміючи одривати в себе й допомагати іншим.»

«Що ж до Тайні Тіма, що видужав, то Скрудж став йому другим батьком.»

Портрет Хлопчика-зірки з казки О.Уайльда «Хлопчик –зірка»

Мав личко біле й
ніжне, мов вирізьблене
із слонової кістки.

Губи - як пелюстки
червоної троянди.

Золоті кучері - як
пелюстки нарциса.

Очі - як фіалки, що
дивляться в чисту
воду струмка.

Обличчям він став
схожий на жабу.

Тіло його вкрилось
лускою, як у
гадюки.

«Мелодія душі»

«Кольограма»

(Учням пропонується за допомогою музики або кольорів відобразити внутрішній стан героя).

Піраміда про автора або героя твору

Піраміда

Ім'я героя твору.
 Два слова, що описують героя.
 Три слова, що описують місце події.
 Чотири слова, що описують проблему.
 П'ять слів, що описують подію, яка відбувається з героєм упродовж сюжету.
 Шість слів, що описують подію, яка сприяє переосмисленню проблем.
 Сім слів, що описують подію, яка відбувається задля розв'язання проблеми.

Скрудж
 Справжній жмикрут.
 До нього прийшли духи.
 Вони показали минуле, теперішнє, майбутнє.
 Страшні картини прийдешнього змусили переосмислити життя.
 Він став доброю, милосердною людиною, готовою допомагати.

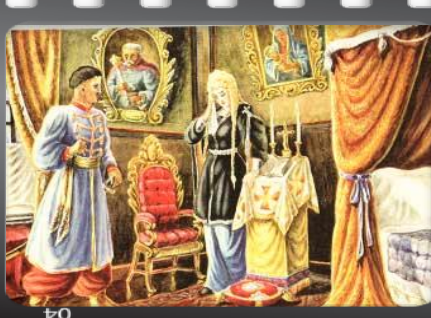

«Відеоопитування»

Учням пропонується відеофільм, створений за ілюстраціями до твору відомих авторів, вони повинні його озвучити. Найпопулярнішою програмою для створення відеороликів є «Movie Maker» або «Кіностудія» (Дод. Б)

«Тарас Бульба»

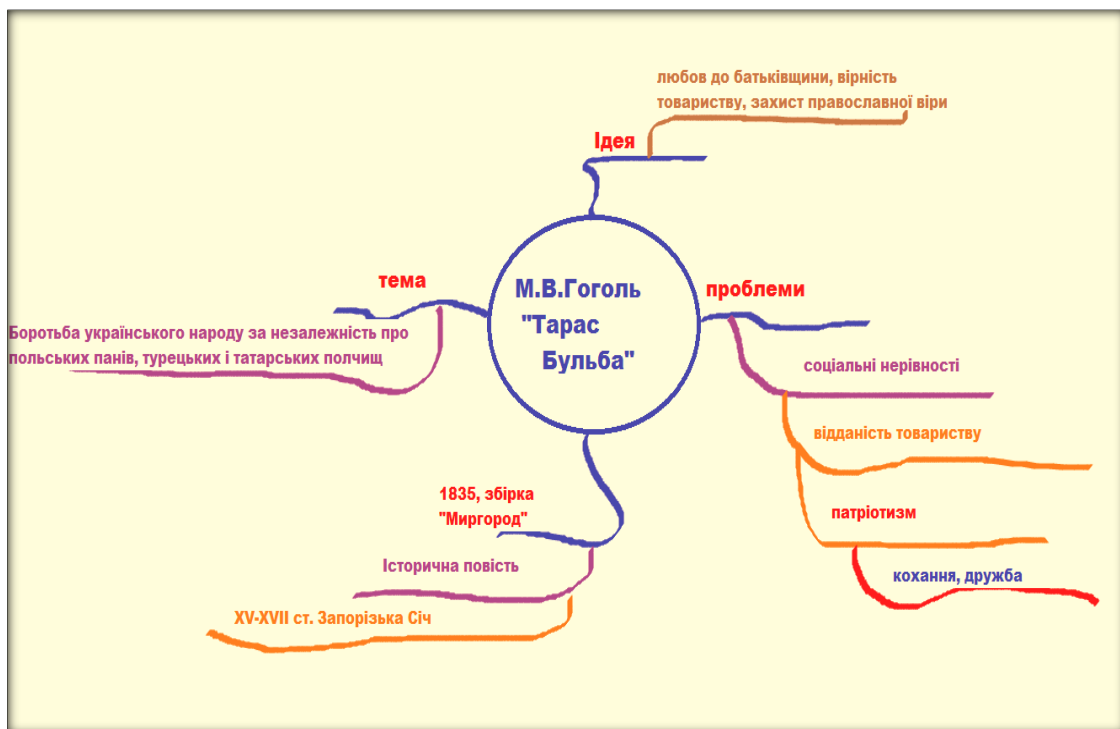
М.В. Гоголь

Майнд-мапінг

Щоб запам'ятати біографію чи події твору використовуємо метод логічної діаграми «майнд-мапінг» (конспект нелінійної форми, що містить центральний образ і декілька гілок із ключовими словами та підпорядкованими поняттями, що винайшов Тоні Бьюзен). Центральне слово-образ у майнд-мапінгу називається радіантою, а ключові слова – підпорядкованими поняттями. Хвилеподібність гілок і друкована форма запису слів найбільш оптимальні форми для кращого сприйняття. На них ефективніше реагує головний мозок.

Наприклад, майнд-мапінг опорного конспекту до повісті М.Гоголя «Тарас Бульба»

1.4. ПРИЙОМ ЗВЕДЕННЯ ВІТАГЕННИХ ЗНАНЬ З ОСВІТНИМИ

Використовуємо прийом при підбитті підсумків занять. Дитина повинна проаналізувати отриману інформацію, зрозуміти її і використовувати у житті.

На цьому етапі має бути досягнуто кілька суттєвих цілей. Насамперед очікується, що учень почне висловлювати щойно сприйняті ідеї та відомості власними словами. Людина краще запам'ятовує те, що розуміє у своєму контексті й

висловлює власними словами. Якщо необхідно запам'ятати, то забудеш. Якщо необхідно зрозуміти, то запам'ятаєш.

Друга мета цього етапу — активний обмін думками між учнями, що збагачує словниковий запас, дає можливість почути різні точки зору.

На цьому етапі уроку в залежності від теми пропоную використовувати такі вправи.

Креативна гра, у якій навіть найслабший учень у змозі вставити свою репліку в розгортання кожної букви імені Прометея в його характеристику.

П – провидець, прикутий, прагнув допомогти людям, приніс вогонь на землю.

Р – розум пробудив у людях, ремеслам навчив, рішуче виступив на захист людей.

О – останній із роду титанів, олімпійський бог.

Е – енергійний, ерудований.

Т – тираноборець, титан, творець людей.

Е- епохальний герой, екзекуції терпів заради щастя людей.

Й – йшов дорогою добра і правди, йшов до високої мети, йому вдячне людство.

«Смачні парасольки»

Парасоля — предмет, призначений для захисту від опадів (дощу чи снігу) або від сонячних променів, а отже, потрібний у житті. За допомогою парасоль перевіряємо сформовані вітагенні знання учнів.

Кожен із дітей відтворює свої враження від прочитаного, почутого за допомогою певної парасольки. Оранжева парасолька символізує енергію сонця, що наповнює хурму солодкістю меду; зелена – символізує

силу землі, яка додає кисло-солодкого смаку ківі; коралова парасолька – символ теплого дощу, який робить усі смаки соковитішими, а жовта – символ літнього дня, що додає свіжості лимону. Отже, все це смаки самого життя. Для того, щоб відчути смак життя не потрібно мовчати, необхідно думати, аналізувати, творити, відчувати себе успішним

«Дзвіночки»

Дзвоник – це символ доброї звістки. У дзвоника є стрічка, яка означає довгий, щасливий життєвий шлях. Вона червоного кольору, а це символ сонечка, кохання, всього теплого...

Під звуки дзвоників учні продовжують речення, записані на дзвониках.

«Я зрозумів...»

«Я запам'ятаю на майбутнє...»

«Я ніколи не буду...»

«Вірю...»

«У цілому правильно, але...»

«Сумніваюся...»

«Не вірю...»

«Індійські імена»

Ви знаєте, що в індійських племенах було прийнято давати імена, пов'язані з природними явищами. Такі імена часто ілюстрували суттєву рису (життєву позицію) людини. Наприклад, давалися імена «Швидка річка», «Ясний вогонь» тощо. Придумайте ім'я для головного героя. Поясніть, опираючись на знання, отримані на уроці та життєвий досвід, чому саме таке ім'я ви обрали.

Гра «Намалюй літературознавчий термін»

(для учнів 5-6 класів)

Ця гра, з одного боку, розвиває фантазію дитини: щоб намалювати, необхідно уявити і зрозуміти визначення, а з іншого боку, учень запам'ятає це поняття надовго, бо виступає водночас і у ролі дослідника (**простежив-уявив-намалював-запам'ятав**).

«Валіза, м'ясорубка , кошик»

Вправа «Валіза, м'ясорубка, кошик»

Валіза – все, чого навчилися, що знадобиться для життя.

М'ясорубка – афоризми, думки, які зацікавили, розважили.

Кошик дає можливість використати набутий цивілізацією досвід через призму власного світобачення.

Залишаємо неприйнятні для учнів риси, хибні думки, неважливу інформацію.

Працюючи над «Гобсеком» Бальзака, учні розуміють неоднозначність образу головного героя, оцінюють майстерність автора. Наприклад, «у м'ясорубку» учні віднесли такий афоризм Бальзака : «Вдячність – це борг, який діти не завжди охоче

приймають у спадок від батьків». До «очисів» потрапив вислів про те, що « з усіх земних благ є тільки одне, досить надійне, щоб людина прагнула його - це..золото».

А крилатий вислів: «Життя – це важке ремесло, і треба докласти зусиль, щоб навчитися жити» поклали у «валізу».

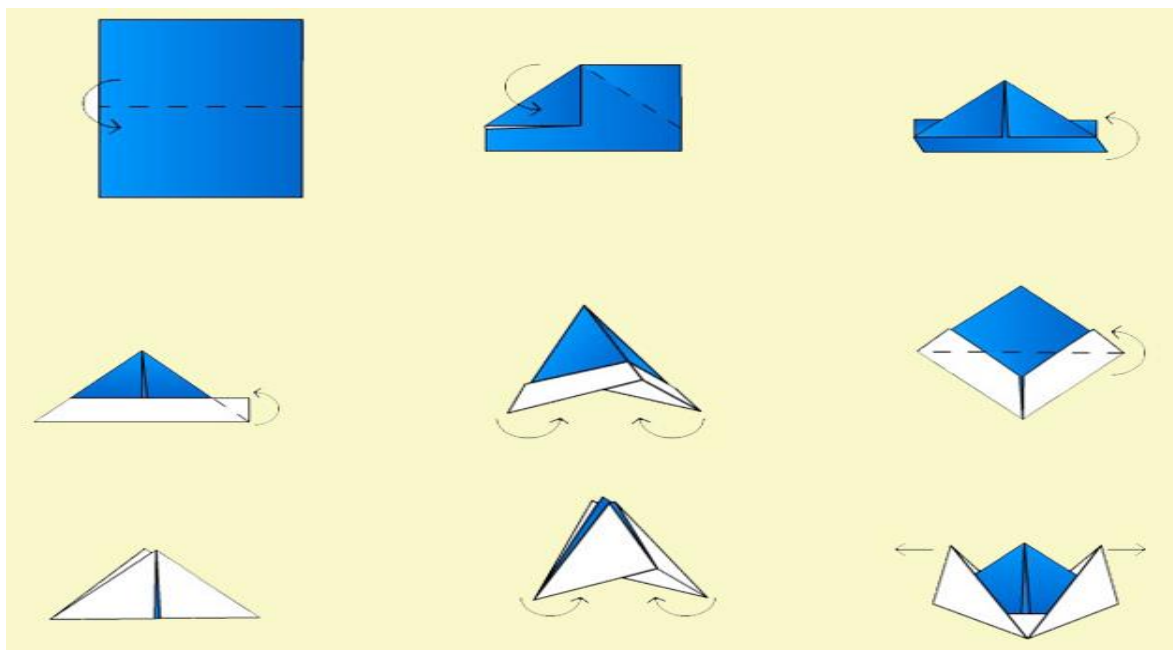
«Браслет напам'ять»

Учні зв'язують вузлик з різнокольорових ниток, розповідаючи, як зможуть використати набутий на уроці досвід у власному житті.

Кораблик

Якщо урок пов'язаний з мотивом подорожі «Робінзон Крузо», «Пятнадцятирічний капітан», «Острів скарбів», виготовляємо кораблик, даємо йому назву і збираємо до трюму набутий досвід.

Урок за темою «Світ дитинства», 5 клас

Тема. Астрід Ліндгрєн «Пєппі Довгапанчоха». Безкорисливєсть, вїдданїсть, турбота про їнших – найкращї риси Пєппї

Мета: зацікавити учнїв творчїстю шведської письменниці; допомогти осягнути своєрїднїсть та фантастичний змїст казки «Пєппї Довгапанчоха»; розвивати навички стислого переказу тексту; виховувати гармонїйно розвинену особистїсть.

Тип уроку: урок вивчення нового матерїалу.

Обладнання: виставка творїв А.Лїндгрєн, портрет письменниці, розмальовки, комп'ютерна презентація.

Перєбїг уроку

I . Вступна частина (*вїтагенна проєкція*)

Прийом стартової актуалїзації життєвого досвїду

Методичний коментар

Прийом стартової актуалїзації життєвого досвїду учнїв полягає в тому, що необхідно з'ясувати, який запас знань на рївнї буденної свїдомостї мають учнї, перш нїж вони отримають необхідний запас освїтнїх (наукових) знань.

Учитель повинен створити психологїчну установку на отримання нової їнформації, зацікавити учнїв, розбудити почуття, спонукати використовувати отриману їнформацію для створення проблемної ситуації.

Слово вчителя

У Стокгольмі, столицї Швеції, на вулицї Далагатан є старий будинок, вїкна якого виходять на невеличкий мїський парк. Про цей будинок знає чимало дїтей ї дорослих, бо з 1941 року на другому поверсї у ньому жила всесвїтньовїдома дитяча письменниця Астрїд Лїндгрєн (*демонстрація портрета*), авторка майже сорока книжок (*демонстрація книжок*), перекладених десятками мов свїту. Листи з усїх куточкїв планети поштарї доставляють у цей будинок не в сумках, а у величезних мїшках, бо лїндгрєнївські лїтературнї герої вїдомї у всьому свїтї. Але, як любить повторювати сама письменниця, «почнїмо їз самого початку».

Їнсценїзація

Карлсон (вбігає до класу і кричить).- Ні, ні, почнімо не з початку, а з кінця.
Але я про щось забув.

Малюк із-за парти. - Привітатися!

Карлсон. - Так, привітатися. Доброго вечора, діти!

Малюк. - Але ж зараз не вечір, а день...

Карлсон. - Не повчай мене, Малюче! Усі знають, що я найкрасивіший, наймудріший, найлагідніший, най..., най..., най...

Вигук із класу. - Найхвалькуватіший чоловічок у світі!

Карлсон.- А ось і ні. Так можна і образитись. Я можу і піти.

Вигук із класу. - Не ображайся, Карлсоне. Ми принесли тобі гостинець!

Карлсон. - Який?

Учень. - Варення, печиво.

Карлсон. - Ну, це зовсім інша справа...І зовсім я не хвалькуватий.

Я...я...найвеселіший фантазер, наймудріший витівник, найкращий товариш.

Карлсон, який живе на даху! Ось так! Малюче, а ти пам'ятаєш, як усе починалося?

Демонстрація уривку з мультфільму

Карлсон.- Ну досить, досить. Все покажете, і діти не захочуть про мене читати. А прочитати про мене можна в книзі «Малюк і Карлсон, який живе на даху».
(Демонструє трилогію книг)

Карлсон.- А тепер у мене є запитання, діти, до вас. Я почав розповідь з кінця, зрозуміло чому, бо я ж Карлсон. А що було спочатку? Хто був першим?

Учень. - Пеппі Довгапанчоха!

Пеппі (вбігає до класу)

Жила якось дівчинка пустотлива,
 трохи працювита і трохи лінива.
 Пустощі й веселощі дуже любила,
 на віллі «Хованка» вона жила.
 З Томом і Анікою потоваришувала.
 З усіма злодіями справу вона мала.
 Завжди смілива і відважна наша Пепілотта
 не боїться змалку ніякої роботи.
 Якщо хочеш з нею ти потоваришувати,
 то потрібно в казку завітати.
 Там побачиш ти руденьке дівчатко,
 в неї тато король, а мама янголятко.

Пеппі (*взявши Карлсона за руку*)- З'явилися ми із Карлсоном на світ завдяки нашій мамі, яку називали «Андерсеном нашої доби», «чарівницею із Швеції» Астрід Ліндгрєн. Я знаю багато цікавого про цю жінку, послухайте .

II. Основна частина

Вивчення нового матеріалу (*стереопроекція*)

Прийом вітагенних аналогій

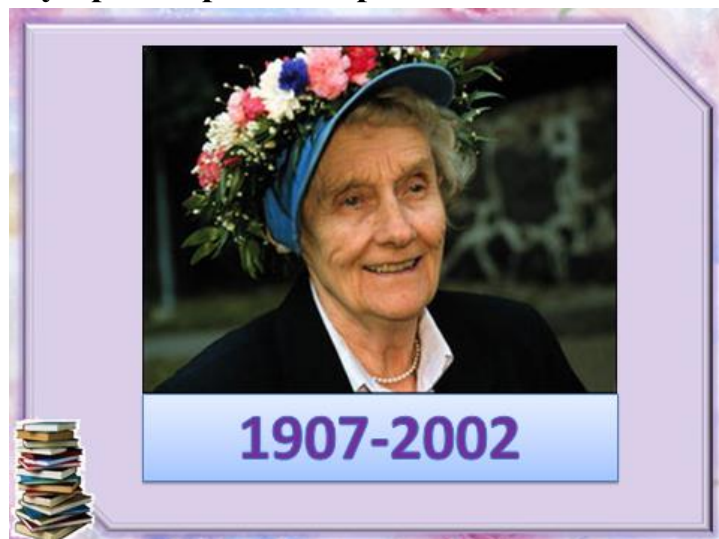
Методичний коментар

В освітніх проекціях прийом має формулу: “У житті немає нічого такого, чого б ще не було”. Цей прийом активно використовується під час розгляду картин, перегляду фільмів чи вистав.

Демонстрація фільму про Астрід Ліндгрєн

Бесіда після перегляду фільму

- Назвіть роки життя шведської письменниці Астрід Ліндгрєн.(1907-2002)
- Назвіть повне ім'я письменниці?
(*Астрід Анна Емілія Ліндгрєн*)

- Як називали А.Ліндгрена? («Андерсен нашої доби», «чарівниця із Швеції»)
- Хто придумав ім'я дивній рудоволосій дівчинці? (Дочка письменниці Карін)
- Як це сталося? (Карін хворіла і попросила матір розповісти історії про дівчинку, яку сама вигнала)
- Який подарунок на день народження дочці вирішила зробити А.Ліндгрена? (Вона записала всі історії про Пеппі в невеличку книжечку, яку потім відіслала у видавництво. Так з'явилися історії про Пеппі)
- Які престижні нагороди отримувала А.Ліндгрена? (Медаль ім. Ганса Крістіана Андерсена, премію Льюїса Керола, нагороди ЮНЕСКО і державні нагороди багатьох країн світу)
- Що ще вам запам'яталося із життя шведської письменниці Астрід Ліндгрена?

Оголошення теми і завдань уроку

Слово вчителя

Найвідоміші твори письменниці «Роня – дочка розбійника», «Знаменитий детектив – Карл Блумквіст», «Брати лев'яче серце», «Карлсон, який живе на даху», «Пеппі Довгапанчоха».

Я пропоную вам здійснити уявну мандрівку у світ Пеппі. Діти вашим домашнім завданням було прочитати розділи «Пеппі оселяється у віллі «Хованка», «Пеппі вишукує речі і встряє у бійку».

Робота з текстом

- Де мешкає Пеппі? (На околиці малесенького містечка в старому занедбаному будиночку під назвою вілла «Хованка»)
- Скільки років дівчинці? (Дев'ять)
- З ким проживає дівчинка? (Сама, бо в неї не має ні мами, ні тата)
- Що сталося з мамою? (Мама померла, коли вона ще була в колісочці і тепер мама - ангел, живе на небі і дивиться на свою доню крізь дірочку, тому Пеппі часто їй махає рукою)

- Що сталося з її батьком?
(Батько був капітаном, Пеппі плавала з ним, аж коли одного разу під час бурі велика хвиля забрала його з палуби, і він зник. Але Пеппі впевнена, що колись тато повернеться. Дівчинка не вірила, що тато загинув. Вона вважала, що батько поплив на острів, де живе

повно негрів, став їхнім королем і тепер ходить серед них із золотою короною на голові. Але він обов'язково повернеться за Пеппі і забере її на острів, де вона стане негротянською королівною)

- Як сталося, що дівчинка опинилася на віллі «Хованка»? (Віллу купив батько, він хотів оселитися там з Пеппі, коли постаріє і не зможе більше плавати. Пеппі покинула корабель і подалася на віллу, щоб дочекатися татка)
- Кого з собою забрала Пеппі з корабля? (Мавпочку Нільсона і велику торбу, повну золотих монет)
- Що сказала Пеппі на прощання матросам? («Я не пропаду....»)
- Як назвали матроси дівчинку? («Дивна дитина»)
- У чому проявляється дивність Пеппі? (Вона була напрочуд сильна. Така неймовірно спритна, що жоден поліцай на світі не подужав би її. Вона могла підняти навіть коня, якби захотіла. І Пеппі таки підіймала коня)
- Автор перебільшує можливості героя, як називається цей художній прийом? (Гіпербола)
- Де Пеппі взяла коня? (Вона його купила за одну із своїх золотих монет. І тепер він оселився в неї на веранді. «Та коли вона бувало хотіла випити після обіду кави, то, недовго думаючи, виносила коня в садок»)
- Хто виховує Пеппі? Наведіть приклади .
- Хто такі Томмі і Аніка? Що про них розповідає автор? Зачитайте. («Хлопчика звали Томмі, а дівчинку - Аніка. Обоє вони були дуже чемні, гарно виховані й

слухняні. Томмі ніколи не кусав нігтів і завжди робив те, що загадувала мама. Аніка не вередувала, коли їй чогось не давали, і завжди була, мов лялька, у своїх гарно випрасуваних ситцевих сукенках, яких ніколи не бруднила»)

Переказ тексту

Перекажіть епізод «Перше знайомство Пеппі з Томмі і Анікою»

- Чому Пеппі інколи каже неправду? Як вона це пояснила?

Прийом вітагенних аналогій

Вчитель

Я пропоную вам подивитись, як відбувалось перше знайомство Пеппі з Томмі і Анікою.

Демонстрація уривку мультфільму

Бесіда

- Чи відповідає мультфільм подіям, які зображені у творі?
- Томмі і Аніці сподобалася Пеппі, їм з нею весело. Як ви гадаєте, чому?
- Як ви гадаєте, навіщо вона фантазує і вигадує? *(Бо так жити веселіше. Усі діти люблять мріяти, фантазувати, вигадувати. Діти вірять у дива, вірять у те, що вигадують. Це їхній світ, їхня душа. Пеппі неперевершена фантазерка і мрійниця)*
- А ви вигадуєте, фантазуєте?
- Чи вдалося режисерові фільму втілити задум автора?

Прийом творчого моделювання

Методичний коментар

Цей прийом ефективний особливо в тих випадках, коли необхідно активізувати не стільки вітагенні знання, скільки творчий потенціал особистості.

Вправа «Я Аніка»

- Уявіть себе Анікою. Перекажіть від імені Аніки, як Пеппі смажила млинці.

Бесіда

- Чому Томмі і Аніці так сподобалися млинці, адже в них була шкаралупа від яйця?
- Що Пеппі подарувала Томмі і Аніці? *(Ніж з перламутровим руків'ям, різьблену коробочку, у якій був перстень з золотим камінням)*
- Зачитайте, якою побачили Пеппі Томмі і Аніка.
- Як називається в літературі та живописі зображення зовнішності героя? *(Портрет)*

Запис в зошити

Портрет – зображення зовнішності героя (рис обличчя, фігури, міміки, жестів, одягу тощо).

Вправа «Розфарбуй Пеппі»

(Активізація творчого потенціалу особистості)

Вчитель пропонує дітям розфарбувати розмальовку, на якій зображено дівчинку і прикріпити малюнки до дошки.

Бесіда

- Уважно подивіться, чи відповідають малюнки тому, як автор описала героїню?
- Якого кольору має бути сукенка? *(Блакитного)*
- Якого кольору мають бути клапти на сукні? *(Червоного)*
- Якого кольору панчохи? *(Чорна і червона)*
- Якого кольору в неї волосся? *(Морквяного)*
- Що на обличчі? *(Ластовиння)*

Продовження бесіди

- Що робила Пеппі, коли до неї наступного дня прийшли діти? *(Випікала тістечка)*
- Як вона це робила? *(Качала тісто на підлозі, була вся в муці з голови до ніг, а мавпочка ходила по тісті)*

- Чи сподобалось Томмі і Аніці за нею спостерігати? *(Так, вони почували себе наче в кіно, так цікаво і спритно вона все робила)*
- Яку гру запропонувала Пеппі друзям? *(Гру в пошуковців)*
- Кого називають пошуковцем? Зачитайте. *(«Пошуковець – це той, хто дає всьому лад і вишукує речі, як лежать не там, де слід»)*
- Як має себе поводити пошуковець? Зачитайте. *(«Томмі і Аніка поглядали на Пеппі, щоб навчитися, як має поводитися справжній пошуковець. А Пеппі бігала від одного краю вулиці до другого. Заслоняла долонею очі від сонця і придивлялася до всього. Часом вона ставала навколішки, просовувала руку між штахетами...»)*
- Що знайшли діти? *(Чоловіка, який спав перед своєю віллою, та іржаву бляшанку, шпульку від ниток)*
- Яке практичне застосування придумала Пеппі іржавій бляшанці? *(Надягати на голову і гратися в темну ніч, через неї вона перечепилася і впала, але Пеппі не засмутилася, тому що бляшанка захистила її обличчя від удару, як сказала Пеппі, а шпульку можна носити на шнурочку)*
- Що знайшли Томмі і Аніка? *(У дуплі дерева Томмі знайшов записник зі срібним олівчиком, а Аніка – в трухлявому пеньку коралове намисто)*
- Хто там залишив ці речі? *(Пеппі, щоб зробити друзям приємно)*

Гра «Пошуковці»

Учитель дістає з валізи предмети: поліетиленовий пакет, пластикову пляшку, сірникову коробочку. Пропонує дітям знайти цим речам практичне застосування.

Демонстрація виробів, які можна виготовити з поліетиленового пакету, пластикової пляшки, сірникової коробочки.

- Граючи в пошуковців, Пеппі зробила одну добру справу, що це було?
(Врятувала хлопчика від п'яти хуліганів)
- Як це характеризує Пеппі? (Вона сильна, смілива, справедлива, завжди готова прийти на допомогу тому, хто потребує допомоги)

III. Закріплення вивченого матеріалу

Гра «Я все знаю про Пеппі»

Учитель називає риси характеру Пеппі, а учні підтверджують, наводячи приклади.

Дивна (ходить задки, тримає коня у приміщенні, живе без батьків)

Сильна, смілива (виносить коня у садок, перемогла п'ятьох хуліганів, не боїться сама жити)

Працьовита, вміє готувати їжу (сама прибирає, готує собі їжу, пече тістечка, млинці)

Мрійниця, вигадниця, брехлива трішки (в Єгипті всі ходять задки, в Індії на руках, в Конго всі брешуть, а в Бразилії мастять жовтком голову, вигадала цікаву гру «Пошуковці»)

Спритна (кидає млинець до самої стелі, ловить його сковорідкою, кидає його через усю кухню прямо в тарілку, що стоїть на столі)

Щедра (пригостила сніданком Томмі і Аніку, зробила їм подарунки: Томмі - ніж із перламутровим руків'ям, а Аніці - різьблену коробочку з пернем, у дуплі заховала записник, у трухлявому пеньку - намисто для дітей)

Добра, справедлива, готова прийти на допомогу (покарала хуліганів, захистила хлопчика, запропонувала допомогу, якщо його будуть образжати)

Складання сенкану про Пеппі

Пеппі

Дивна, весела

Грається, готує, фантазує

Вона справжній вірний друг

Дівчинка

Розв'язання кросворду

1. Кого називали «Андерсеном наших часів»?
2. Ім'я мавпочки Пеппі.
3. Який король був її батько?
4. Що було на обличчі Пеппі?
5. Ім'я сусідки Пеппі.
6. Найпопулярніший казковий герой письменниці.
7. Який колір волосся у Пеппі?
8. Назва вілли Пеппі?
9. Як звали дочку А.Ліндгрена?

Приєм зведення вітагенних знань з освітніми

Методичний коментар

Приєм використовується при підбитті підсумків занять. Дитина повинна проаналізувати отриману інформацію, зрозуміти її і використовувати у житті.

На цьому етапі має бути досягнуто кілька суттєвих цілей. Насамперед очікується, що учень почне висловлювати щойно сприйняті ідеї та відомості своїми власними словами. Людина краще запам'ятовує те, що розуміє у своєму власному контексті й висловлює власними словами. Якщо необхідно запам'ятати, то забудеш. Якщо необхідно зрозуміти, то запам'ятаєш.

Друга мета цього етапу — активний обмін думками між учнями, що збагачує їхній запас слів, дає можливість почути різні точки зору.

Вправа «Валіза, м'ясорубка, кошук»

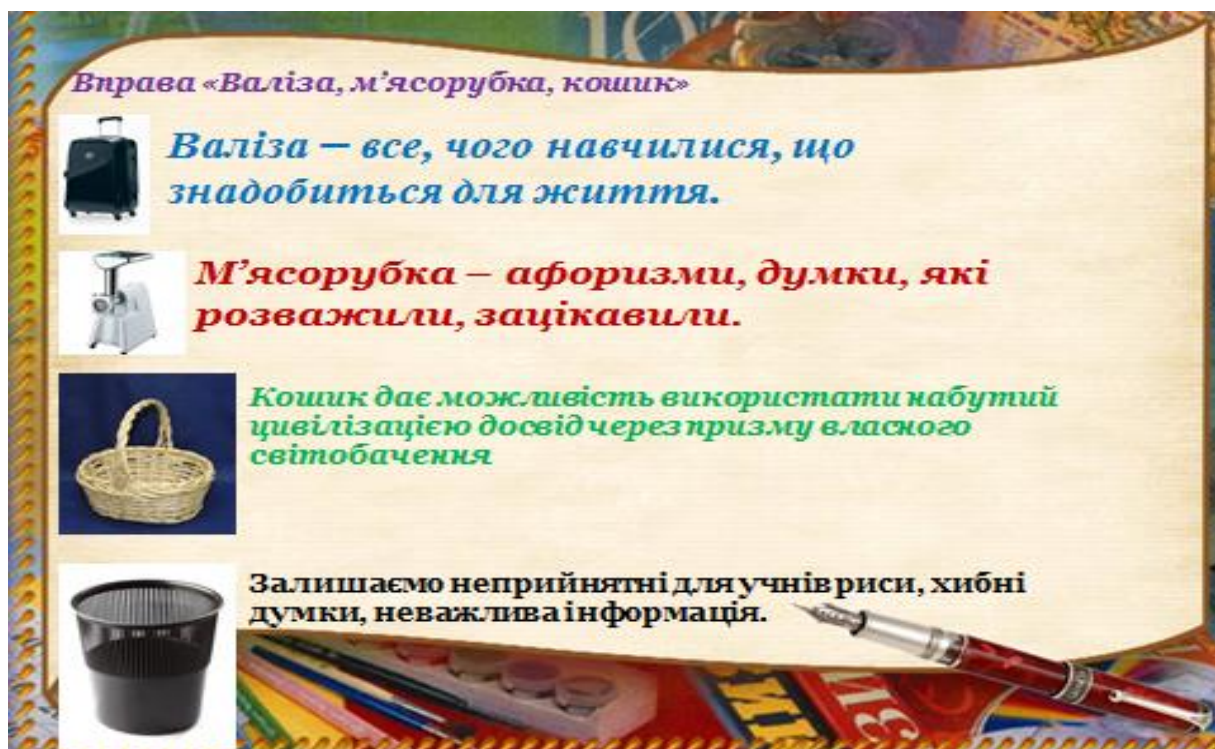
Вправа «Валіза, м'ясорубка, кошук»

 Валіза — все, чого навчилися, що знадобиться для життя.

 М'ясорубка — афоризми, думки, які розважили, зацікавили.

 Кошук дає можливість використати набутий цивілізацією досвід через призму власного світобачення

 Залишаємо неприйнятні для учнів риси, хибні думки, неважлива інформація.

Домашнє завдання

Дочитати за бажанням казку до кінця. Зробити ілюстрації до улюблених епізодів.

Урок за темою «Література і моральне вдосконалення людини», 6 клас

Тема. Переродження Скруджа як наслідок осмислення свого життя

Мета: простежити зміни в характері та поведінці головного героя; вдосконалювати навички роботи з текстом; розвивати образне мислення, спостережливість; виховувати бажання самовдосконалюватися.

Тип уроку: комбінований

Обладнання: мультимедійна дошка, презентація до уроку, схеми, ілюстрації.

**А найкращим було те, що і Майбутнє належало йому і він
міг ще змінити свою долю.**

Ч.Діккенс

Хід уроку

I . Вступна частина (вітагенна проєкція)

Прийом стартової актуалізації життєвого досвіду

Методичний коментар

Прийом стартової актуалізації життєвого досвіду учнів полягає в тому, що необхідно з'ясувати, який запас знань на рівні буденної свідомості мають учні, перш ніж вони отримають необхідний запас освітніх (наукових) знань.

Учитель повинен створити психологічну настанову на отримання нової інформації, зацікавити учнів, розбудити почуття, спонукати використовувати отриману інформацію для створення проблемної ситуації.

Рольова гра «Зустріч з письменником»

(Входить учень, переодягнений в Чарльза Діккенса)

Чарльз Діккенс. Доброго дня, шановні. Я так розумію, ви розпочали знайомство зі мною та моєю повістю «Різдвяна пісня у прозі», яка має підзаголовок «Святвечірнє оповідання з привидами». Ну що ж, зараз подивимося, як ви підготувалися до уроку.

Чарльз Діккенс. Скажіть-но, у якому році і де я народився? (2 лютого 1812 року в Англії місті Лендпорті)

Чарльз Діккенс. Молодці, чудово. А хто знає, яким було моє улюблене заняття в дитинстві? (*Любив читати твори, а саме «Робінзона Крузо», «Дон Кіхота», «Подорож Гуллівера»*)

Чарльз Діккенс. Діти, а ви знаєте, що в дванадцять років мені довелося важко працювати. Чому? (*Тому що батько потрапив до боргової в'язниці*)

Ким я працював? (*Наклеював етикетки на баночки з ваксою*)

Чарльз Діккенс. Так дійсно, я важко працював, але невдовзі мене звільнили і я знову пішов до школи, навчався з великим задоволенням. Але через матеріальну скруту школу довелося залишити, але я не припиняв навчатися самостійно і в дев'ятнадцять років став репортером. А в 1833 році з'явилося моє перше оповідання «Нариси Боза», підписане дивним ім'ям «Боз».

Чарльз Діккенс. Хто знає, що це за ім'я? (*Це жартівливе прізвисько молодшого брата*)

Чарльз Діккенс. Потім з'явилися романи, які принесли мені славу « Олівер Твіст», « Домбі і син», «Девід Копперфілд».

Чарльз Діккенс. Шановні, а, можливо, хтось хоче про щось мене запитати?

Учень. Скажіть, з якою традицією пов'язане створення «Різдвяних оповідань»?

Чарльз Діккенс. Довгий час в Англії не святкували Різдва. Але за часів королеви Вікторії цю прекрасну традицію вирішили відродити. Перед Різдвом у пресі публікували твори з різдвяною тематикою.

Стривайте, а ви знаєте, що це за свято Різдво і як його святкують у вашій країні, в Англії?

Чому свято називають Різдвом? (*Тому що в цей день народився Ісус Христос*)

Коли і як святкують Різдво у Англії? (*Різдво святкують 25 грудня. У цей день прикрашають ялинку іграшками та свічками. Діти чекають на Санта Клауса, який приходить у кожний дім і залишає в панчохах та туфлях подарунки дітям*)

Чарльз Діккенс. “Це радісні дні, дні милосердя, доброти, всепрощення. Це єдині дні в усьому календарі, коли люди вільно розкривають одне одному серця».

Чарльз Діккенс. А, можливо, хтось із вас заспіває колядку... (*Діти співають коляду*)

Учень. Скажіть, шановний Чарльзе, а чому саме «Різдвяна пісня у прозі»?

Чарльз Діккенс. Тому що в різдвяних піснях співають про торжество добра над злом, про те, що настав світлий день милосердя, любові, а в моєму творі теж розповідається про те, як добро, любов змогли побороти байдужість, злість, жорстокість.

Вчитель. Шановний Чарльзе, прошу сідайте і допоможіть нам з'ясувати причини деградації Скруджа і простежити його зміни після знайомства з духами.

Постановка проблемного питання

Дені Дідро сказав: «Найщасливішою є та людина, яка робить щасливими найбільшу кількість людей». Як ви гадаєте, що робить людину щасливою? Чи можна назвати Скруджа щасливим?

Оголошення теми та очікуваних результатів

Сьогодні на уроці ми з вами простежимо зміни в характері і поведінці героя, пройдемо разом з ним його шлях до щастя.

II. Основна частина (стереопроекція)

Сприйняття та засвоєння нового матеріалу

Слово вчителя

Слово «Scroog» в перекладі з англійської – скнара, скупий.

Бесіда

- Розкажіть, що ви дізналися про Скруджа і Марлі. Що їх поєднувало? (*Скрудж і Марлі компаньйони, вони працювали у конторі, Марлей уже сім років як помер, але Скрудж не міняв вивіску і відгукувався як на своє ім'я так і на ім'я компаньйона*)
- Хто завітав до контори Скруджа напередодні Різдва? (*Племінник із запрошенням на Різдво, джентльмени, які збирали гроші для бідних, хлопчик, який співав різдвяну пісню*)
- Як реагував на вчинки цих героїв Скрудж? (*Племіннику він сказав, що «кожного дурня, що шляється та славить Христа, зварив би разом з його*

різдвяною стравою й поховав би, застромивши йому ялинку в серце». Джентльменам, які збирали гроші для бідних, він відмовив, сказавши, що для них є робітні дома, тюрми, або нехай помирають, адже населення і так вистачає. Хлопчика, який співав різдвяну пісню, прогнав)

- Хто такий Боб Кретчит, і як Скрудж ставився до нього? (Боб Кретчит – секретар Скруджа, йому дуже мало платили, в конторі Скруджа він завжди мерз, тому що хазяїн не дозволяв брати вугілля, погрожуючи звільненням)

Діти роблять висновок, що Скрудж злий, скупий, жорстокий і байдужий до інших людей.

Прийом вітагенних аналогій

Методичний коментар

В освітніх проєкціях прийом має формулу: “У житті немає нічого такого, чого б ще не було”. Цей прийом активно використовується під час розгляду картин, перегляду фільмів чи вистав. Робота з образами-персонажами займає ключове місце в системі опрацювання літературного твору. Проводимо аналіз багатомірно, використовуючи кінематограф, живопис.

Звертаємо увагу дітей на те, яким представили героя у кінематографі.

Вправа «Психологічний вітраж»

«О! Скрудж був справжній «жмикрут»: він умів міцно схопити людину як кліщами, придушити, скрутити, згребти.»

«Через холод у душі і вся постать його немов заморозилась: ніс загострився, щоки зморщились, хода стала скутою, очі почервоніли, тонкі губи посиніли, а голос, хитрий та прикрий, скрипів».

«Він, позабутий усіма, в тужливій самоті потроху обростав льодом, доки не перетворився на печальну слизьку брилу».

«Злива, град, сніг, сльота мали тільки одну кращу за нього прикмету – вони бувають часами щедрі, а Скрудж ніколи».

Психологи стверджують, що наші вчинки впливають на нашу зовнішність. Давайте складемо портрет Скруджа, використовуючи цитати твору.

(На аркуші з однієї сторони надруковані цитати, а з іншої фрагменти портрета Скруджа. Діти читають цитати і, перегорнувши пазли, наклеюють на дошку, створюючи портрет Скруджа)

Учитель звертає увагу учнів на те, що саме таким побачив героя Діккенса Роберт Замекіс у фільмі «Різдвяна пісня».

Складання сенкану про Скруджа

Скрудж

Жорстокий, жадібний.

Душить, ображає, ненавидить.

Він має кам'яне серце.

Жмикрут

Продовження бесіди

- Хто з'являється вночі до Скруджа, яка мета цього візиту? *(Марлей, його компаньйон, він хоче застерегти героя від помилок, які колись зробив сам, а тепер розплачується на тому світі, не маючи спокою)*
- Як виглядав Марлей? *(Він був наче із пекла, за ним тягся ланцюг, на якому висіли скриньки з грошима, конторські книги, мішки з грошима – все, що для нього було важливим за його життя)*

Перегляд уривку «Поява Марлея» із фільму Роберта Замекіса

«Різдвяна пісня»

(Учитель пропонує уривок англійською мовою, активізуючи вітагенні знання учнів)

Бесіда

- Про що попередив Марлі? *(Про те, що до нього мають прийти духи часу)*
- Який Дух з'явився до Скруджа першим? *(Дух Минулого Різдва)*

Прийом творчого моделювання

Методичний коментар

Цей прийом ефективний особливо в тих випадках, коли необхідно активізувати не стільки вітагенні знання, скільки творчий потенціал особистості.

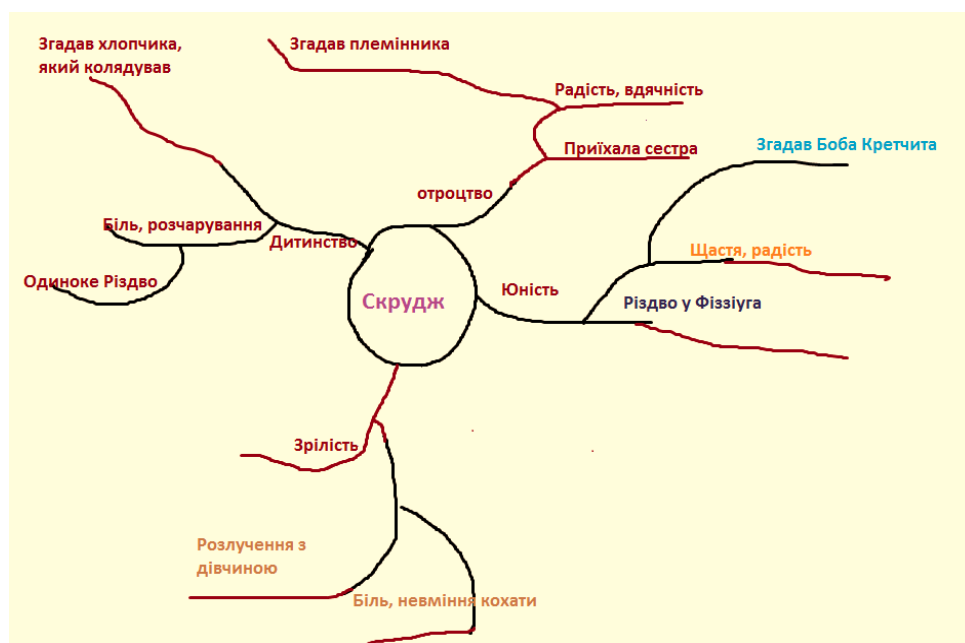
Вчитель пропонує описати Духа очима Скруджа.

(Цей Дух був чудною істотою. Він мав дитячу постать, але чомусь був схожий більше на діда. Волосся спадало йому на плечі й було зовсім біле, як у діда, але на обличчі не було зморшок. На ньому була сорочка, підперезана блискучим поясом, в руках він тримав гілку вічнозеленого зимового дерева. Але найдивнішим було світло, яке йшло від його голови і освітлювало все навкруги)

Учитель звертає увагу учнів на те, як зображено Духа Минулого Різдва у фільмі. Учні порівнюють задум автора і режисера.

Вчитель. Давайте помандруємо разом з Духом Минулого Різдва у Скруджеве минуле. Вчитель пропонує створити майнд-мапінг подорожі Скруджа з Духом Минулого Різдва.

Методичний коментар

В основі людської пам'яті лежить особлива здатність мозку до утворення асоціацій. Центральне слово-образ у майнд-мапінгу називається радіантою, а ключові слова – підпорядкованими поняттями. Хвилеподібність гілок і друкована форма запису слів найбільш оптимальні форми для кращого сприйняття. На них ефективніше реагує головний мозок.

Вчитель. У підручнику немає розповіді про Скруджеве кохання і про те, як він втратив дівчину. Я пропоную вам переглянути цей фрагмент із фільму, який був екранізований Робертом Замекісом у 2009 році.

Демонстрація уривку із фільму Роберта Замекіса «Різдвяна пісня»

Вчитель. Дух показав Скруджу, що дівчина, від якої він відмовився, вийшла заміж, має чоловіка і дітей, вона щаслива, на відміну від нього....

- Подумайте, у чому криється причина душевного холоду Скруджа? (У дитинстві хлопчик був позбавлений батьківського тепла, піклування, родинного кола. Поступово матеріальні цінності витіснили моральні із життя Скруджа, з нього крапля за краплею витікає живе життя і людське тепло , перетворюючи старого скнару на льодяну брилу)
- Який Дух прийшов до головного героя другим? (Дух нинішнього Різдва)

Приєм творчого моделювання

Учитель пропонує описати Духа очима Скруджа.

(Учень описує Духа і прикріплює ілюстрацію до дошки)

(Дух був убраний у просту зелену кирею, облямовану білим хутром. Кирея була накинута вільно, і було видно широкі груди духові. На голові у нього був вінок,

зроблений із зимового зілля, прикрашений блискучими льодинками. Від Духа віяло радістю й щирістю. До того ж Дух змінив мою кімнату, стіл у ній був наповнений безліччю страв, які готують до святкового різдвяного столу. Це Дух зробив, щоб показати мені всю красу свята. Тепер я був готовий йти, куди запропонує Дух. Урок минулої ночі не пройшов даремно)

Учитель звертає увагу учнів на те, як зображено Духа Минулого Різдва у фільмі. Учні порівнюють задум автора і режисера.

Учитель пропонує учням створити майнд-мапінг подорожі Скруджа з Духом Теперішнього Різдва.

Майнд-мапінг подорожі із Духом Теперішнього Різдва

Вчитель. Отже, Скрудж бачить, як радіють святу і веселяться люди, яких він не поважав раніше через їх бідність. Родина Кретчитів і Фреда готуються до Різдва, радіють йому, вони є щасливішими за багатого, але самотнього, черствого комерсанта.

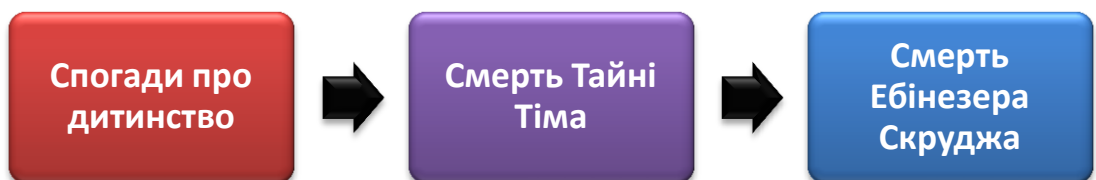
Прийом творчого моделювання
- Опишіть Духа Майбутнього Різдва очима Скруджа.

Учень описує Духа і прикріплює ілюстрацію до дошки

(Це була справжня примара. Дух був покритий чорною шатою - вона закривала йому голову, обличчя й тіло; видно було тільки простягнуту руку. Дух був величезного зросту, і його присутність сповнила мою душу жахом)

Бесіда

- Чому Діккенс змальовує останнього Духа таким жахливим? *(Якщо Скрудж не зміниться, то на нього чекає таке страшне і жахливе майбутнє)*
- Що показав Дух Майбутнього Різдва герою? *(Смерть усіма покинутого і обікраденого комерсанта, радість людей, що дізналися про його смерть, смерть Тайні Тіма і горе його родини)*
- Що, на вашу думку, найбільше вразило Скруджа під час подорожі?

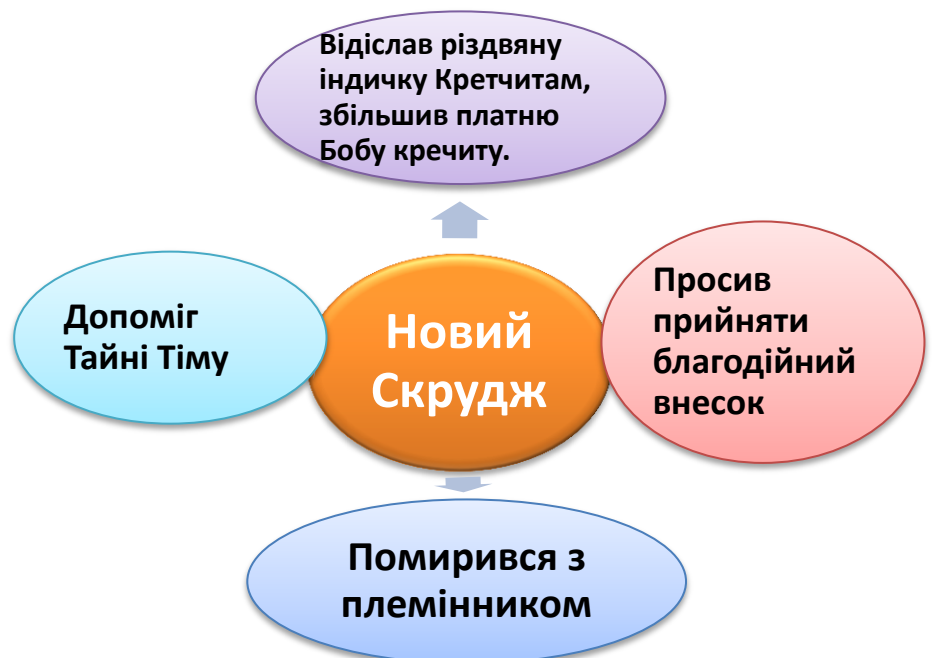
- **Про що просить Скрудж Духа? Зачитайте.** *(Дати шанс йому все змінити. «Я шануватиму Різдво у своєму серці й зберігатиму пам'ять про нього весь рік. Я спокутую своє Минуле Сьогоднішнім і Майбутнім, а спогад про трьох Духів завжди житиме в мені. Я не забуду цих уроків, не зачиню свого серця для них. Скажи, що я можу стерти напис із цієї могильної плити!»)*

III. Закріплення

нового матеріалу

«Гронування»

- Які вчинки переконують читача у переродженні героя?

Вправа «Психологічний вітраж»

Вчитель. Вчинки героя змінилися, то, мабуть, змінився його внутрішній світ, зовнішність. Пропоную скласти новий портрет Скруджа.

<p>«Скрудж став добрим другом, добрим господарем і доброю людиною, що навряд чи й був другий такий у доброму старому Лондоні».</p>	<p>«Скрудж сміявся і був щасливий».</p>	
<p>«Усе життя він поводився, як наказує любов до людей, уміючи одривати в себе й допомагати іншим.»</p>	<p>«Що ж до Тайні Тіма, що видужав, то Скрудж став йому другим батьком».</p>	

(На аркуші з однієї сторони надруковані цитати, а з іншої фрагменти портрета Скруджа. Діти читають цитати і, перегорнувши пазли, наклеюють на дошку, створюючи портрет Скруджа)

Учитель пропонує дати стисло характеристику новому Скруджу за допомогою сенкану.

Скрудж

Добрий, милосердний

Допомагає, любить, шанує

Він спокутував минуле теперішнім

Людина

Вчитель. Отже, Діккенс вважає, що перетворення Скруджа можливе, за Новим Заповітом найбільший грішник має шанс врятуватися, якщо осмислить своє життя і зрозуміє свої помилки і не повторюватиме їх в майбутньому.

- Назвіть чинники щастя людини.
- Поясніть епіграф уроку.

Прийом зведення вітагенних знань з освітніми

Методичний коментар

Прийом використовується при підбитті підсумків занять. Дитина повинна проаналізувати отриману інформацію, зрозуміти її і використовувати у житті.

На цьому етапі має бути досягнуто кілька суттєвих цілей. Насамперед очікується, що учень почне висловлювати щойно сприйняті ідеї та відомості своїми власними словами. Людина краще запам'ятовує те, що розуміє у своєму власному контексті й висловлює власними словами. Якщо необхідно запам'ятати, то забудеш. Якщо необхідно зрозуміти, то запам'ятаєш.

Друга мета цього етапу — активний обмін думками між учнями, що збагачує їхній запас слів, дає можливість почути різні точки зору.

Вправа «Різдвяні дзвоники»

Під звуки дзвоників учні продовжують речення, записані на дзвониках.

«Я зрозумів...»

«Я запам'ятаю на майбутнє...»

«Я ніколи не буду...»

«Вірю...»

«У цілому правильно, але...»

«Сумніваюся...»

«Не вірю...»

Домашнє завдання

Письмово відповісти на запитання: «Які уроки я виніс із повісті «Різдвяна пісня у прозі» Ч.Діккенса?»

Урок за темою «Література і моральне вдосконалення людини», 6 клас

Тема. Висміювання чиношанування, лицемірства, пристосуванства, підлабузництва в оповіданні А.П. Чехова «Хамелеон»

Мета: визначити жанр літературного твору, його тему та ідею; вчити характеризувати героїв оповідання, розмірковувати над його назвою; продовжити роботу над виразним читанням за особами; розвивати усне мовлення; виховувати неприйняття хамелеонства як соціального явища.

Обладнання: підручник, комп'ютерна презентація, роздавальний матеріал, портрет А.П.Чехова.

Тип уроку: вивчення нового матеріалу

Хід уроку

I . Вступна частина (*вітагенна проєкція*)

Прийом стартової актуалізації життєвого досвіду

Методичний коментар

Прийом стартової актуалізації життєвого досвіду учнів полягає в тому, що необхідно з'ясувати, який запас знань на рівні буденної свідомості мають учні, перш ніж вони отримають необхідний запас освітніх (наукових) знань.

Учитель повинен створити психологічну установку на отримання нової інформації, зацікавити учнів, розбудити почуття, спонукати використовувати отриману інформацію для створення проблемної ситуації.

Бесіда

- Як називається розділ, вивчення якого ви щойно розпочали? (*«Література і моральне вдосконалення людини»*)
- На вашу думку, чи легко спілкуватися з іншими людьми?
- Які якості характеру є найважливішими у стосунках між людьми?
- Один відомий письменник сказав: «У людини все має бути прекрасним: і душа, і одяг, і обличчя, і думки». Як ви розумієте цей вислів? Чи згодні ви з такою точкою зору?
- Можливо, ви знаєте, хто сказав ці слова? (*А.П. Чехов*)

Перевірка домашнього завдання

Вчитель пропонує створити портфоліо А.П.Чехова за розділами

І розділ «Дата і місце народження письменника»

Антон Павлович Чехов народився 17 січня 1860 року в Таганрозі, портовому місті на березі Азовського моря. «Дім Чехова» - найстаріший чеховський музей Росії. Саме тут з'явився на світ третій син купця Павла Чехова – Антон. Родина Чехових орендувала цей дім з 1869 по 1874 рік. Переїзд у цей дім був

пов'язаний із торговельною діяльністю батька, який примушував дітей працювати в лавці, спостерігати за торгівлею. Враження від життя в цьому домі знайшли втілення в оповіданнях «Ванька», «Спати хочеться», «Три роки».

II розділ «Чехов – студент»

Учився Чехов спочатку у місцевій грецькій школі, а потім у чоловічій класичній гімназії у Таганрозі. Зараз тут знаходиться літературний музей Чехова. На роки навчання у гімназії припадають перші проби пера письменника. Не лише учні, а й уся місцева інтелігенція залюбки читала фейлетони «Антоші Чехонте» (так талановитого учня прозвав учитель словесності).

Закінчивши гімназію, Чехов вступає до Московського університету вивчати медицину. Після закінчення він отримав звання повітового лікаря.

III розділ «Літературна діяльність»

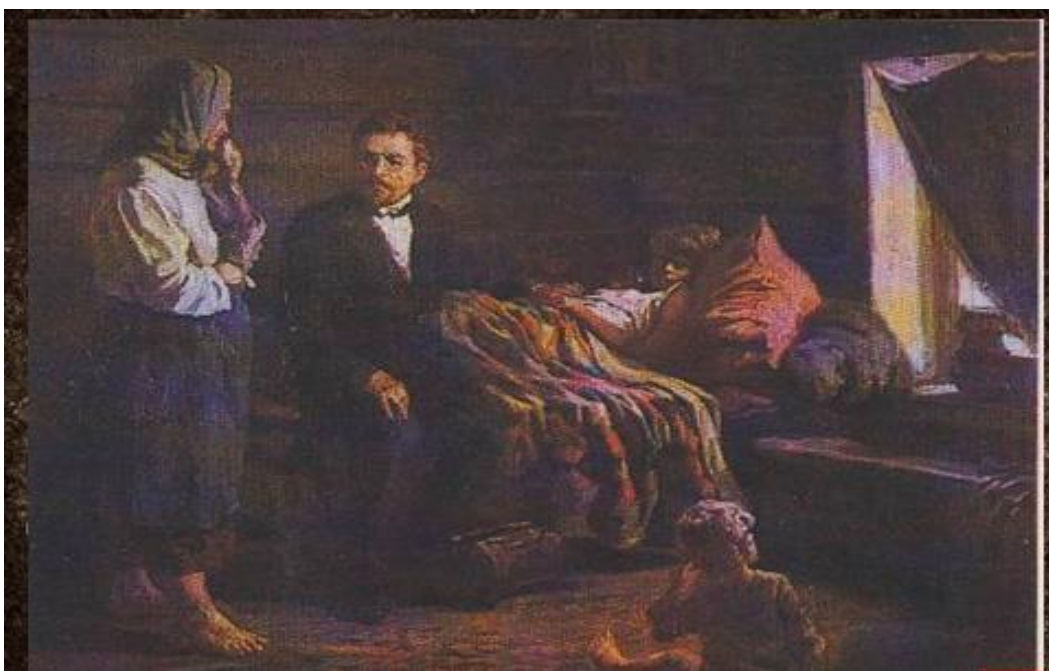
Ще в університетські роки А.П.Чехов розпочав літературну діяльність. За час навчання зумів написати сотні оповідань під різними псевдонімами, найвідоміший «Антоша Чехонте». Чехов писав

оповідання, фейлетони, гуморески . У 1884 вийшла збірка його оповідань — «Казки Мельпомени» (за підписом «А. Чехонте»). 1886 р. - збірка «Строкати оповідання».

Новий етап у творчості Чехова пов'язаний з драматургією. Найвидатніші п'єси «Дядя Ваня», «Три сестри», «Вишневий сад», «Чайка».

IV розділ «Чехов - лікар»

А.П. Чехов не тільки описував життя, а й втручався в нього. Допомагав бідним, лікував їх безкоштовно. За свідченням його сестри, Чехов щороку у своєму маєтку безкоштовно приймав понад тисячу хворих селян та ще й забезпечував кожного ліками. А коли жив у Ялті, куди з різних місць приїжджало багато хворих на сухоти, допомагав їм, як міг. Люди знали: Чехов влаштує, забезпечить і ліжком, і їжею, і лікуванням.

За своє коротке 44-річне життя Чехов встиг зробити дуже багато. Після нього залишилися посаджений на пустирі ліс та два чудових сади, чотири сільські школи, шосейна дорога та бібліотека в місті Таганрозі. Навіть у своєму заповіті він написав сестрі : «Допомагай бідним». Але найголовніше, що залишив нам письменник, це кілька десятків томів чудової прози. Сьогодні твори Антона Павловича Чехова відомі в усьому світі.

Гра «Постав запитання другу»

(Учні по черзі ставлять запитання однокласникам про життєвий і творчий шлях письменника)

II. Основна частина. Вивчення нового матеріалу (стереопроєкція)

Оголошення теми та мети уроку

Словникова робота

Чиношанування (заст.) – шанування старших молодшими по службі.

Лицемірство — поведінка, що прикриває нещирість притворним чистосердям, чеснотою.

Слово вчителя

Сьогодні ми продовжимо роботу над оповіданням «Хамелеон» і спробуємо себе у ролі режисерів і сценаристів: створимо фільм за твором А.П.Чехова.

Протягом уроку ви маєте занотовувати в кадри плівки найважливіші моменти, які потрібно відобразити у фільмі.

Бесіда

- На вашу думку, з чого маємо розпочати? *(Зі сценарію)*
- Хто втілює сценарій у життя? *(Режисер)*
- На вашу думку, назвою можна зацікавити та заінтригувати глядача?
- Чому?
- Діти, наше оповідання називається «Хамелеон». А чи знаєте ви, що це за тваринка? Чому оповідання має назву «Хамелеон»?

Словникова робота

Хамелеони (Chamaeleonidae) — родина ящірок. Загальна довжина коливається від 4 до 60 см. Це ящірка, яка змінює колір від оточуючого середовища. Ось як це відбувається.

Демонстрація фільму «Супер - хамелеон»

Методичний коментар

Працюючи над створенням фільму, учні послідовно створюють кадри, що містять найважливіші моменти оповідання.

- Оповідання Чехов назвав «Хамелеон», чи залишимо назву?
- Запишіть в кадр стрічки назву кінофільму.

Слово вчителя

Сценарист повинен бездоганно володіти матеріалом та доступно донести його до глядача. Давайте згадаємо все, що відбувалося в оповіданні.

Бесіда

- Де відбувається дія оповідання? (На базарній площі, біля складу купця Пічугіна)
- Першим кадром нашого фільму буде ілюстрація базарної площі, складу купця Пічугіна. (Кріпимо ілюстрацію до дошки)
- Назвіть персонажів оповідання.

- У чому полягав конфлікт, покладений в основу історії? (Щеня вкусило Хрюкіна; Очумелов повинен розібратися в ситуації та покарати винних)

Слово вчителя

Над фільмом працює багато людей, є серед них і костюмери, ті, хто відповідає за одяг акторів.

- Знайдіть і зачитайте опис Очумелова? (Поліцейський наглядач Очумелов у новій шинелі з клуночком у руці)

- Чому Антон Павлович привертає нашу увагу до одягу поліцейського? У що він одягнений? *(Він у новій шинелі)*
- Якщо людина, одягла шинель, то ,мабуть, холодно? *(Ні. Городовий несе клунок з конфіскованим агрусом)*
- Коли достигає агрус? *(Влітку)*
- Чому поліцейський у шинелі? *(Вона вирізняє його з-поміж інших людей)*
- Що далі розповідає Чехов про шинель? *(Що герой то одягає її, то знімає)*
- Чому це відбувається? *(Тому що він з'ясовує, кому належить собака, що вкусила Хрюкіна)*
- Який художній засіб використовує Чехов? *(Художню деталь)*
- Що таке художня деталь?

Словникова робота

Художня деталь – виразна подробиця твору, що робить зображувану картину яскравішою і глибшою за змістом. Художня деталь може відтворювати риси зовнішності, одягу, обстановки, переживання героя .

Продовження бесіди

- Яким є Очумелов? *(Він не думає про людей, про справедливість, а думає про те, як догодити вищим чинам)*
- Опишіть городового. Що ми про нього знаємо? *(Він рудий, у руках решето, наповнене конфіскованим агрусом)*
- На що звертає увагу автор? *(Що агрус конфіскований)*
- Конфіскація, що це таке? *(Примусове вилучення грошей або майна приватної особи на користь держави)*
- Городовий несе агрус, поліцейський вузлик . Про що це свідчить? *(Це свідчить про те, що для них звично брати хабарі)*
- Охарактеризуйте Очумелова, Єлдиріна.

Коментар вчителя

Наступним кадром нашог фільму будуть Очумелов і Єлдирін, які прямують базарною площею.

- Хто постраждав від собаки?

(Хрюкін)

- Зверніть увагу на Хрюкіна? У що його одягнув автор? *(У нього накрохмалена сорочка, але розстебнута жилетка, що свідчить про неохайність людини. Напівп'яне обличчя персонажа*

говорить про те, що ця людина не досить порядна. Свій закривавлений палець він показує більше для того, щоб привернути увагу)

- Чи випадково Хрюкін став жертвою собачати? Чи вважав Хрюкін себе винним у тому, що сталося?
- Автор пише, що Хрюкін золотар. Що це за професія?

Словникова робота

1. Золотар - майстер, який працював з золотом . 2.Іронічну назва осіб, які займалися очищенням вигрібних ям, вбиралень.

- Яка ж професія була у Хрюкіна? *(Напівп'яне обличчя змушує думати, що Чехов ввів назву професії іронічно, але сам Хрюкін, говорить, що робота у нього дрібна, сорочка накрохмалена, то, може, він і працював із золотом)*
- Яка художня деталь доводить, що Хрюкін переконаний у перемозі над собакою? *(Піднятий вгору палець)*
- Назвіть риси характеру Хрюкіна? Які людські риси висміює А.П.Чехов?

Коментар вчителя

Наступний кадр фільму зображення Хрюкіна з піднятим пальцем.

- Хто був винуватцем конфлікту? (*Хортеня*) . Зачитайте, як виглядала собачка?
(« У центрі натовпу, розчепірівши передні лапи і тремтячи всім тілом, сидить сам винуватець скандалу – біле гостроморде хортеня з жовтою плямою на спині. У сльозивих очах у нього вираз туги і жаху»)
- Яке враження на читача справляє цей опис? Які почуття викликає? (*Щеня, маленьке, жалюгідне, перелякане, викликає почуття жалю, не зрозуміло, як могло щеня зчинити стільки галасу*)

Коментар вчителя

Наступний кадр фільму зображення хортеня.

Фізкультхвилинка

(антракт під пісню у виконанні Андрія Миронова «Сінема»)

Слово вчителя

Основну роль у будь-якому фільмі відіграє актор, він створює різні характери . Акторові потрібно передати історію персонажа і відобразити образ героя за допомогою свого голосу, міміки, жестів.

Озвучення епізоду фільму «Суд над собакою» (Очумелов і Хрюкін)

Бесіда

- Зверніть увагу на мову Очумелова. Як він говорить? (*Говорить короткими, неправильними реченнями, використовує лайливі слова «мерзотник» ,*

«шельма», «чорти», він звик віддавати накази, розпорядження «Собаку знищити!», «Негайно!»)

- Як така мова характеризує поліцейського?
- Чому Очумелов постійно змінює свою думку щодо собаки? *(Думка змінюється залежно від того, кому належить собака)*

Слово вчителя

У давніх греків є богиня справедливості і правосуддя Феміда. З яким символом її зображують і чому? *(З терезами, на яких зважують всі «за» і «проти» для прийняття справедливого рішення)*

- Що зважає на терезах Очумелов? *(Хто важливіший: Хрюкін або собака? На перший погляд, важливіша людина, але в даній ситуації включаються соціальні механізми: важливішим є той, хто стоїть вище на соціальній драбині)*
- Хто допомагає розв'язати конфлікт? *(Прохор – генеральський повар)*
- Як закінчується оповідання? *(Прохор забирає собаку, яка належить братові генерала)*
- А.П.Чехов майстер художньої деталі. Він звертає увагу на одяг героїв, їх мову. Чи характеризують прізвища героїв?

Коментар вчителя

Сценарист повинен написати сценарій так, щоб донести ідею до глядача.

- Яку ідею втілюватиме наш фільм? *(Висміювання чиношанування, пристосуванства, малодушності, запобігливості, підлабузництва)*
- Чому автор назвав оповідання «Хамелеон»?
- Хто, на вашу думку, є хамелеоном у оповіданні? *(Очумелов)*
- Які функції виконує художня деталь у оповіданні «Хамелеон»? *(Художня деталь допомагає авторові лаконічно створити образ чиновника-хабарника, підлабузника, чиношанувальника, для якого головним є не порядок у місті, а власне благополуччя)*

Слово вчителя

А.П.Чехов володів усіма засобами комічного.

- Які засоби комічного використав А.П.Чехов?

III. Закріплення вивченого матеріалу. Підведення підсумків уроку

Приєм зведення вітагенних знань з освітніми

Методичний коментар

Приєм використовується при підбитті підсумків занять. Дитина повинна проаналізувати отриману інформацію, зрозуміти її і використовувати у житті.

На цьому етапі має бути досягнуто кілька суттєвих цілей. Насамперед очікується, що учень почне висловлювати щойно сприйняті ідеї та відомості своїми власними словами. Людина краще запам'ятовує те, що розуміє у своєму власному контексті й висловлює власними словами. Якщо необхідно запам'ятати, то забудеш. Якщо необхідно зрозуміти, то запам'ятаєш.

Друга мета цього етапу — активний обмін думками між учнями, що збагачує їхній запас слів, дає можливість почути різні точки зору.

Вчитель.

На уроці ми створювали фільм, уявляли себе режисерами.

- Що є пропуском до кінотеатру? (Білет)

Щоб потрапити в кінотеатр, вам потрібно закінчити речення, яке записане на зворотній стороні білетика.

«Сьогодні на уроці я зрозумів...»

«Для мене було цікавим...»

«Я запам'ятав, що...»

« У реальному житті я використаю такі

знання...»

Учитель розповідає, як можна створити фільм

Найпопулярнішою програмою для створення відеороликів є «Movie Maker» або «Кіностудія».

1. Перед тим, як створити фільм, всі елементи майбутнього твору (ілюстрації, фото, музику) потрібно зібрати до окремої папки.

2. Вибрані об'єкти додаємо в програму «Кіностудія». Для цього відкрийте її, після чого на панелі натисніть «Додати відео і зображення» - з'являться папки з файлами, виберіть зображення і додайте їх.

3. Введіть заголовок фільму в області з надписом [Введіть текст тут]. Можна змінювати шрифт, розмір, колір, натиснувши на вкладку «Форматування тексту». До будь-якої частини фільму можна також додати підписи. У кінці фільму додаємо своє ім'я в титрах.

4. Якщо потрібно додати переходи до вмісту, виберіть вкладку «Анімації», з'являться різноманітні переходи. Щоб відобразити параметри переходу від однієї фотографії до іншої, клацніть на перехід кнопкою миші.

5. Щоб додати ефекти до фотографій, виберіть вкладку «Засоби роботи з фото та відео» і оберіть параметри панорамування та масштабування окремих фотографій під час їхнього відображення.

6. На головній є активною вкладка «Додати музику». Натиснувши на вкладку, оберіть потрібну композицію і натисніть «Відкрити». Активною стає вкладка «Засоби роботи з музикою», оберіть швидкість наростання, затихання музики.

7. Готовий відеоролик збережіть, натиснувши на вкладці «Зберегти фільм», виберіть місце, папку, де буде збережено фільм.

Демонстрація фільму «Хамелеон», створеного вчителем

Домашнє завдання

1. Створити фільм.
2. Дати письмово відповідь на запитання: «Як ви вважаєте, чи є актуальною сьогодні проблема, яку висвітлює автор в оповіданні «Хамелеон»?»
3. Прочитати оповідання Чехова «Товстий і тонкий» .

Сценарій виховного заходу в п'ятому класі зі світової літератури за темою «Світ дитинства»

Тема. Позитивне мислення дозволяє нам зібрати свої сили, подолати слабкості, повірити в себе (за романом Елеонори Портер «Поліанна»)

Очікувані результати:

Учні зможуть оцінювати свої вчинки та вчинки однокласників з точки зору їх моральної зрілості; характеризувати сильні та слабкі сторони своєї вдачі; обгрунтовувати необхідність подолання негативних рис характеру; наводити приклади протидії недобрим та незрозумим вчинкам, негативним ситуаціям; висловлювати власне розуміння « мистецтва керувати собою».

Обладнання: презентація, буктрейлер до роману «Поліанна», фломастери, аркуші паперу.

Форма роботи: круглий стіл.

Хід заходу

I. ВСТУПНА ЧАСТИНА

Прийом стартової актуалізації життєвого досвіду

Вправа «Емоції»

- Які емоції вам приємно бачити на обличчях інших людей? (Позитивні, тому ваші обличчя повинні випромінювати лише позитив, подаруйте усмішку своєму сусідові)

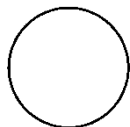
- Чи можуть емоції виникати безпідставно, самі по собі? (Емоції не виникають самі по собі. Вони завжди мають причину, тобто це наша реакція на зовнішній світ або на наші внутрішні переживання)

- Чи вміємо ми контролювати свої емоції нам допоможе з'ясувати гра «Намалюй смайлик».

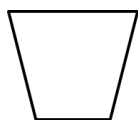
Гра «Намалюй смайлик»

3. З якою думкою ти погоджуєшся?

- а) Твої емоції та почуття впливають на стан інших людей.

- б) Твої емоції та почуття – твоя власна справа, а тому ти поводиш себе, як заманеться.

4. Коли хто-небудь кричить на тебе, ти теж кричиш у відповідь?

- а) Так.

- б) Ні.

3. Тобі часто доводиться хвилюватися через те, що ти зробив, що-небудь не так?

- а) Так.

- б) Ні.

6. Як ти відреагуєш, коли отримаєш за відповідь двійку?

- а) Попросиш учителя не ставити, пообіцяєш наступного разу підготуватися.

- б) Розплачешся, почнеш звинувачувати вчителя.

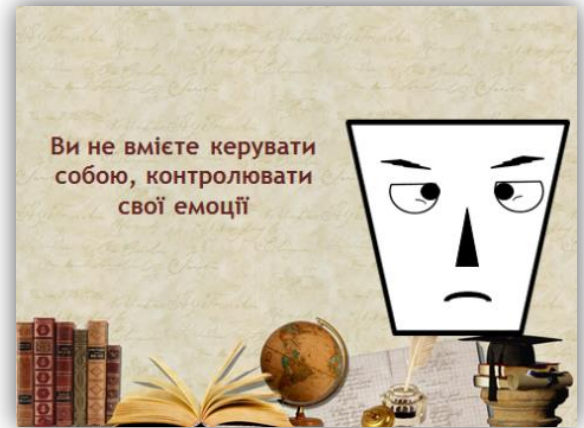

7. Як ви вчините, коли побачите, що вам замість дорогого мобільного телефону подарували іграшковий?

- а) Розлютишся і закричиш: «Але ж ви обіцяли, як ви могли».

б) Спокійно візьмеш телефон, подякуєш і будеш ним гратись із молодшими дітьми.

Слово вчителя

Уміння керувати собою, контролювати свої емоції є дуже важливим для людини самої і для людей, які її оточують. Людина, яка постійно відчуває негативні емоції, може тяжко захворіти. Постійне переважання негативних емоцій провокує негативні думки, негарні вчинки, різні хвороби. Злі та сердиті люди мають ось такий вигляд, а з такою людиною не дуже приємно спілкуватися.

На уроках світової літератури ми познайомились із романом Е. Портер «Поліанна». Пропоную переглянути буктрейлер до книги.

Перегляд

буктрейлеру(<http://www.youtube.com/watch?v=lbgsM9VYgpI>)

Бесіда

- Про кого розповідається в романі?

(У романі розповідається про маленьку дівчинку Поліанну, яка втручається в життя дорослих, щиро бажаючи їм щастя, вчить бачити красу та радість довкола, навчає грати їх у гру «Радість». І дорослі змушені прислухатися до простих істин, погодитися з ними і почати змінювати своє життя на краще)

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА.

Стереопроєкція (робота над темою заходу)

Бесіда

- У чому суть гри «Радість»? *(Шукати позитив навіть в негативних ситуаціях)*
- Давайте згадаємо вислови Поліанни, які повинні стати девізом кожної людини?*(«Іде дощ – ми маємо радіти, що він іде не щодня».*

«Хочеш ляльку, а прийшли милиці, радій – що вони тобі не потрібні».

«Дім стане справжнім домом, коли в ньому є дитина, або жіноча присутність».

«Людям потрібні заохочення. Не треба сварити людей за їхні вади – потрібно вказувати їм на чесноти, переваги, і тоді вони будуть прагнути змінитися в кращу сторону».

«Якщо ви шукаєте погане, чекаєте на це, то ви його знайдете. Але якщо знаєте, що знайдете добро, - матимете його».

«Жити – це не просто дихати, спати – це робити те, що тобі до вподоби, для душі, радіти, а не лише виконувати обов'язок»)

- Які враження справила на вас «Гра в радість»?

- Чи захотілося й вам приєднатися до цієї гри, розповісти про неї своїм близьким?

Робота в групах

Гра «Радість»

Учитель пропонує попрацювати в групах: придумати нерадісну ситуацію, озвучити її, а решта груп знайдуть, чому тут можна порадіти.

Слово вчителя

У сучасній англійській мові слово «поліанна» вживається дуже широко, й означає воно щирю і веселу людину, невинного оптиміста. Грати в радість дуже просто: варто лише знайти щось радісне навіть у найприкрішій ситуації. І тоді наше життя, наче ліхтарики, осяють щирі усмішки, а головне – зміниться весь світ навколо нас. Нехай вам допоможе Поліанна.

Виступ психолога

Звичайно, завжди радіти, бути постійно задоволеними ми не можемо. У кожного, мабуть, було таке, що ви на когось розсердилися, розгнівалися? І тоді таке відчуття, ніби ви лопаєте від злості, як ось ця кулька (*Бере надувну кульку, сильно стискає, розчавлює її*)

Ось бачите, що буває з тим, хто не вміє вгамувати гнів. Звісно, людина не лопає, як кулька, але її організм негативно на це зреагує, що призведе до певних захворювань.

А можна ось так випустити свій гнів, пробачивши кривдника.

(*Бере ще одну надуту кульку і легенько випускає повітря*)

Давайте навчимося повільно випускати повітря. (*Діти виконують дихальні вправи*)

Вправа «Вдих-видих»

Якщо ж вас переповнює злість, зробіть кілька глибоких вдихів і видихів. Намагайтеся заспокоїтися, думаючи про те, що все буде гаразд, все забудеться, навчіться пробачати, розуміти інших. Даруйте їм тепло, радість, усмішку.

Продовження розповіді психолога

Щоб уникати неприємностей і володіти собою, необхідно керувати власними емоціями. Звичайно, це важко, але дуже необхідно.

Намагайтеся не зосереджуватися на негативних емоціях, спробуйте «переключити свої думки на інші справи»:

- з'їсти цукерку;
- погуляти з кішкою чи собакою ;
- потанцювати, покататися на велосипеді, зробити генеральне прибирання, вибратися на природу;
- послухати приємну музику.

Вітагенна релаксація під музику

«Сядьте зручно, заплющіть очі. Зробіть глибокий вдих, видих...

Я хочу запросити вас у подорож на хмаринці. Стрибніть на білу пухнасту хмаринку, схожу на м'яку гору з пухнастих подушок. Відчуйте, як ваші ноги, спина, сідниці зручно влаштувалися на цій великій і м'якій подушці-хмаринці.

Зараз почнеться подорож. Ваші хмаринки повільно піднімаються у синє небо. Ви відчуваєте легкий вітерець. Тут, високо в небі, все спокійно та тихо. Нехай хмаринки перенесуть кожного із вас у таке місце, де ви почуватиметеся щасливими. Спробуйте подумки побачити це місце якомога точніше. Тут ви відчуваєте себе спокійними і щасливими, тут може статися будь-яке диво...».

Психолог продовжує

- Якщо ви дуже знервовані, відчуваєте провину, сором, спробуйте знайти причини цього стану та помірковано розібратися в них;
- якщо у вас поганий настрій, зверніться по допомогу до друзів, батьків або близьких, не тримайте в собі негативні почуття.

Вчитель світової літератури

Діти, пам'ятайте, що постійне стримування власних емоцій може призвести до стресу, як ось у цьому фільмі.

Приємні вітагенні аналогії

Методичний коментар

В освітніх проєкціях прийом має формулу: “У житті немає нічого такого, чого б ще не було”. Цей прийом активно використовується під час розгляду картин, перегляду фільму чи вистави.

Демонстрація фільму із циклу «Єралаш» «Стрес»

Вчитель

Це, звичайно, жарт, але людина повинна випускати пару, влаштовувати емоційні розрядки і найкраще в цьому допомагають фізичні вправи, тобто спорт, а саме:

- ✚ Їзда на велосипеді.
- ✚ Біг.
- ✚ Віджимання, присідання.
- ✚ Танці.

Не забувайте про ранкову фіззарядку. Вона сповнить вас енергією, гарним настроєм на цілий день.

Діти виконують фіззарядку під музику

Психолог

Але не тільки фізичні вправи допомагають покращити настрій.

Порція похвали й уваги діє на людину тонізуюче. Почувши комплімент, наш організм викидає в кров гормон задоволення, який покращує настрій, продовжує

молодість і красу. Компліменти «впливають» на всіх беззастережно, — їх люблять чоловіки і жінки, діти і старенькі люди.

Вправа «Рожеві окуляри»

Я пропоную вам одягти рожеві окуляри, через які видно лише добро, і подивитися на світ з позитивної сторони.

Передаючи окуляри один одному, розкажіть, що гарного ви бачите у своєму однокласникові.

Вчитель світової літератури

Ми, самі того не підозрюючи, формуємо власне життя і будуємо своє майбутнє за допомогою слів і думок. Слово має надзвичайно велику силу. Ця сила залежить від стану, в якому перебуває людина. Негативні думки і емоції (гнів, заздрість, образа, ревності і т.д.) притягують до нас негатив і хвороби, а страхи втілюються. Змінити своє життя, свій настрій можна за допомогою позитивного настрою, думок, слів.

Допомагають сприймати світ позитивно і **афірмації** - **позитивні висловлювання**, твердження про те, чого б ви бажали для себе, що дають настрій на успіх, щастя і внутрішню гармонію.

Вправа «Афірмації»

Учитель разом із дітьми проголошує афірмації, які налаштовують на позитив.

- ✚ Рухайся тільки вперед!
- ✚ Нема нічого неможливого!
- ✚ Боїшся падати? Тоді ніколи не зможеш літати.
- ✚ Не думай, що зможеш...знай!!!
- ✚ З маленьких перемог розпочинаються великі досягнення!
- ✚ Пам'ятай: ти унікальний, як і інші!

III. ПІДСУМОК ЗАНЯТТЯ

Приєм зведення вітагенних знань з освітніми

Методичний коментар

Прийом використовується при підбитті підсумків занять. Дитина повинна проаналізувати отриману інформацію, зрозуміти її і використовувати у житті.

На цьому етапі має бути досягнуто кілька суттєвих цілей. Насамперед очікується, що учень почне висловлювати щойно сприйняті ідеї та відомості своїми власними словами. Людина краще запам'ятовує те, що розуміє у своєму власному контексті й висловлює власними словами. Якщо необхідно запам'ятати, то забудеш. Якщо необхідно зрозуміти, то запам'ятаєш.

Друга мета цього етапу — активний обмін думками між учнями, що збагачує словниковий запас, дає можливість почути різні точки зору.

«Мікрофон»

Висловіть свої думки щодо того, чи повинна людина «керувати собою», чи потрібно шукати позитив навіть у негативних ситуаціях (відповідно до власних переконань):

- **«Вірю...»**
- **«У цілому правильно, але...»**
- **«Сумніваюся...»**
- **«Не вірю...»**
- **«Не тільки не вірю, а й вважаю помилковими...»**
- **«Заперечуючи ці ідеї, я пропоную свої...»**
- **«Я запам'ятаю на майбутнє...»**
- **«Я розкажу своїм знайомим...»**

Вчитель закінчує захід притчею «Муха і бджола»

Запитав якось комар муху:

-А чи є десь поблизу квіти?

-Хм. Про квіти нічого тобі сказати не можу, – відповіла йому муха. – Але тут недалечко, є стільки консервних банок, навозу, а нечистот у навколишніх канавах – видимо не видимо!

І муха почала розповідати комару про всі сусідні смітники, які йому неодмінно потрібно буде відвідати.

Полетів комар у вказаному напрямку і зустрів бджолу.

- Чи не бачила ти поблизу якихось смітників? – запитав він у неї.

- Смітники? Нечистоти? Ні! Ніде не бачила, – здивувалася бджола. – Зате тут усюди просто безліч ароматних квітів.

Як учить давня притча — всі люди умовно діляться на «бджіл» і «мух». Бджола навіть на смітнику зуміє відшукати квітку і насолодитися нектаром, а от муха, облетівши безліч клумб, однаково сяде на нечистоти.

Від нас залежить — помічати в навколишньому житті тільки погане чи тільки гарне: жити, як на смітнику, чи почуватися у квітучому саду. Ми й тільки ми самі є творцями власної долі.

ВИСНОВОК

Потрібно враховувати індивідуальні можливості учнів, переваги різних видів сприймання: акценти на зорове, аудіальне, кінестетичне. Як свідчать результати досліджень провідних фахівців із нейролінгвістики, 30% учнів запам'ятовують 75% того, що говорили на уроці; 15% найліпше вчаться за допомогою тактильних (таких, що сприймаються дотиком) відчуттів; ще 15% становлять учні, які віддають перевагу кінестетичному методіві (тобто вчаться тоді, коли виконують якісь фізичні дії). 40% дітей запам'ятовують $\frac{3}{4}$ того, що бачили на уроці. Зазвичай в одній особі поєднуються різні типи сприйняття інформації. А тому на одному уроці варто дати прослухати уривок музичного твору, на іншому — оглянути ілюстративний матеріал, на наступному - продемонструвати уривок з фільму.

Уроки літератури мають бути творчими, цікавими, виховними, різноманітними. Застосування вітагенного навчання з голографічним методом проєкцій при викладанні літератури дає можливість впливати на внутрішній світ дитини багатомірно: за допомогою слова, ілюстративних матеріалів, технічних засобів навчання тощо.

Щоб домогтися успіхів у плані впливу літератури на дитину, потрібно насамперед викликати у неї бажання читати і не просто читати, а жити разом з героєм, страждати, боротися, перемагати, прагнути бути таким, як позитивний герой твору. Намагаюсь переконати дітей, що література – це підручник життя, а школа не підготовка до життя, це життя.

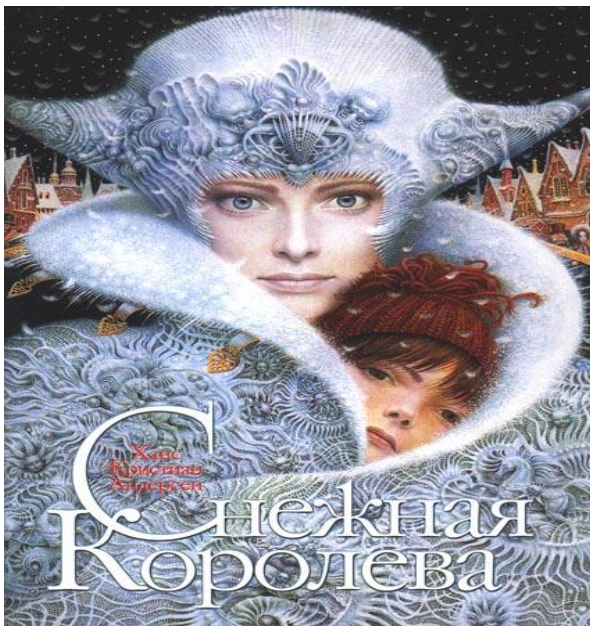
Сьогодні урок літератури має бути не просто змістовним: знання, що отримують учні, мають бути не тільки науково обґрунтовані, а й особистісно значущими для них, оскільки література – це наука і мистецтво, що впливає на формування духовного світу людини. Відомий у світі методист Н. Волошина стверджує: « Урок літератури сьогодні – це витвір мистецтва, у якому присутні і краса, і натхнення думки, і радість пошуків, створенні спільними зусиллями учня і вчителя».

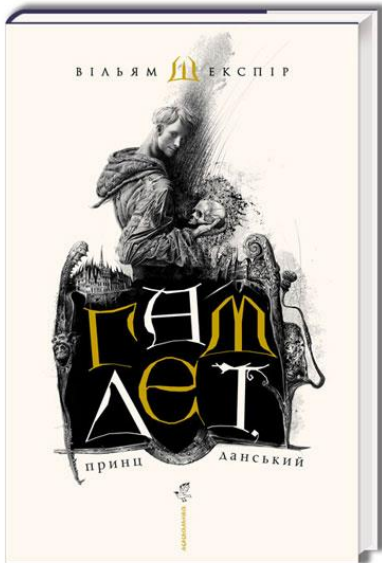
ДОДАТОК А

Сучасний ілюстративний матеріал (малюнки, графіка, фотографія) також використовую у процесі вивчення літератури. Розповідаю дітям про українського ілюстратора Владислава Ёдвардовича Єркі, який відомий своєю співпрацею з видавництвом «А-ба-ба-га-ла-ма-га». Член Національної спілки художників України з 1989 року.

«Снігова королева» Ганса Крістіана Андерсена з ілюстраціями Єрка, випущена українським видавництвом «А-Ба-Ба-Га-Ла-Ма-Га», завоювала Гран-прі на Всеукраїнському конкурсі «Книжка року-2000», а в 2005 р. вийшла англійською двома виданнями і стала лідером продажу англійського видавництва «Templar». У США одержала титул «Найкраща дитяча книжка-2006», а також медаль Фонду Андерсена.

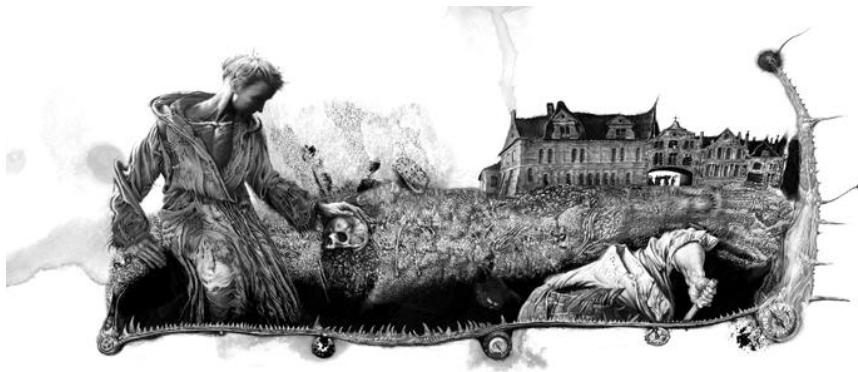

У 2008 оформлений Єрком новий український переклад трагедії Шекспіра «Гамлет», виконаний Юрієм Андруховичем, був удостоєний Гран-прі Львівського Форуму видавців.

Демонструючи ілюстрації до творів , пропоную дітям знайти епізод , який зобразив художник, прочитати або переказати його.

- Чи відповідає ілюстрація тексту?
 - Чи зрозумів художник автора?
 - Як би ви проілюстрували твір?
- Розташуйте ілюстрації в сюжетному порядку.

Вивчаючи повість М.В.Гоголя «Тарас Бульба», розповідаю учням про українського художника Віктора Івановича Невінчаного, саме він ілюстрував повість М.В.Гоголя «Тарас Бульба».

Віктор Невінчений народився 19 січня 1909 року в селі Пархомівка Володарського р-ну, Київської обл. у родині сільського вчителя. Все своє життя не розлучався з олівцем і пензлем: і під час навчання в Уманському будівельному технікумі, і під час служби в лавах Червоної Армії, і на вищих військово-інженерних курсах у Ленінграді, і працюючи в КЕЧі Білоцерківського гарнізону, і навіть у сталінських таборах. Засуджений “за антирадянську

пропаганду” та “дрібнобуржуазний націоналізм”, за колючим дротом він провів майже п'ятнадцять років. Географія його заслань: степи Середньої Азії, передгір'я Алтаю, Кольський півострів. Саме там протягом 1949 – 1954 років і були створені 45 ілюстрацій до “Тараса Бульби”, які дивним чином він спромігся передати батькам в Україну.

Пропоную завдання:

1. Переглянути ілюстрації, знайти відповідні цитати з тексту.
2. Чи передав художник думки письменника?
3. Створіть фільм, буктрейлер до повісті «Тарас Бульба».

«...- Ну, давай навкулачки! – сказав Тарас Бульба, засукавши рукава, - подивлюся я , що за людина ти в кулаці!»

«-Тепер благослови, стара, дітей своїх! - сказав Бульба .- Моли Бога, щоб вони воювали хоробро, боронили б завжди честь лицарську, щоб стояли завжди за віру Христову, а як ні – нехай краще пропадуть, щоб і духу їхнього не було на світі!»

«Справді, це була картина досить смілива: запорожець, як лев, протягся на дорозі; закинутий гордо чуб його захоплював на піваршина землі; шаровари з червоного дорогого сукна були змащені дьогтем, щоб показати повну до них зневагу».

«Гурт усе більшав; до танцюристів приєднувалися інші і не можна було дивитися без хвилювання, як усі вони вибивали танець, найвільніший, найскаженіший, якого тільки будь-коли бачив світ і який має назву тих перших у світі танцюристів, що його і вигадали, - козачок».

«...Військо поклато рушати прямо під місто Дубно... За півтори доби похід скінчився і запорожці з'явилися перед містом».

«Хто сказав, що моя вітчизна – Україна? Хто дав мені її за Вітчизну? Вітчизна моя – ти! Ось моя вітчизна! Цю вітчизну я заховаю в серці й носитиму доти, доки стане мого віку».

«Спинився синовбивець і дивився довго на бездушний труп. Він і мертвий був прекрасний: мужнє обличчя його, недавно повне сили й непереможного для жінок чару, все було прекрасне; чорні брови, як траурний оксамит, відтіняли його зблідлі риси».

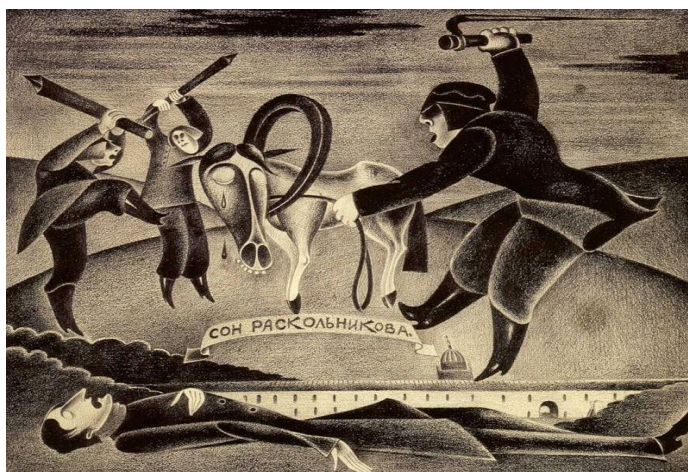
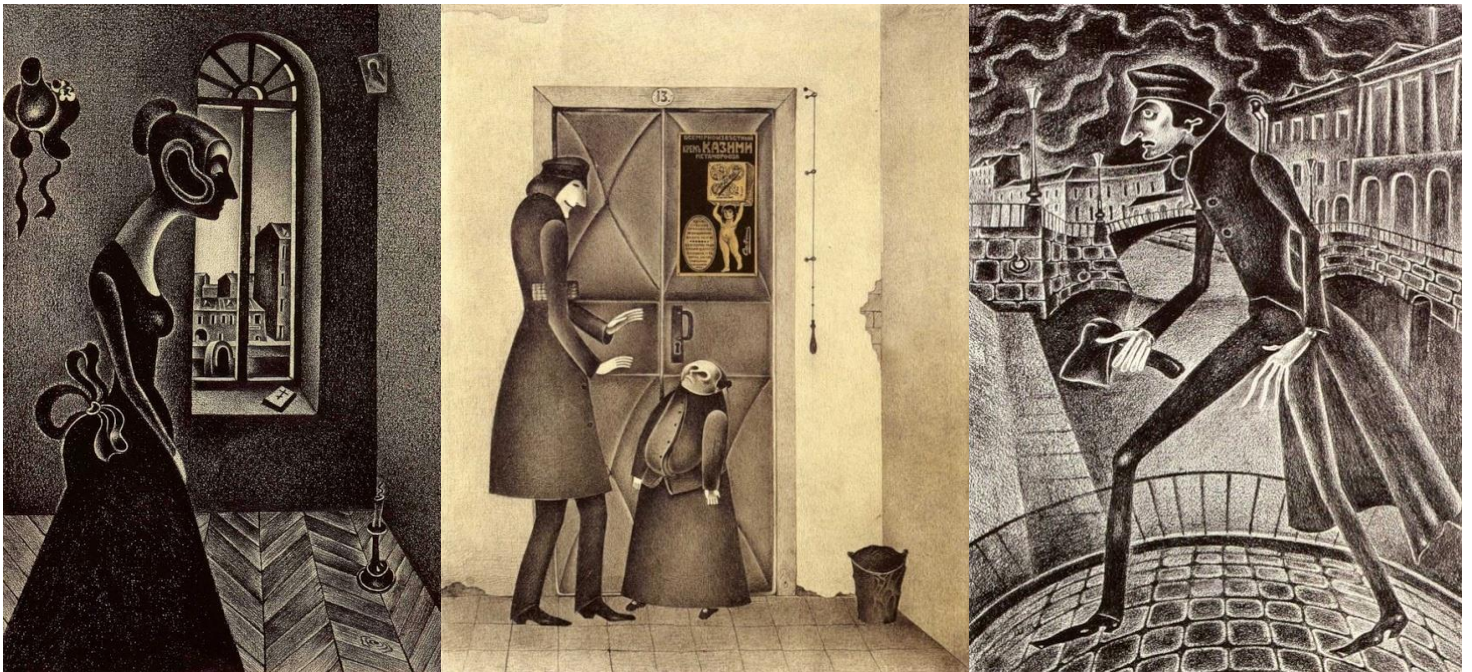
«Довго сидів він отак, схиливши голову на груди і все промовляючи: “Остапе мій, Остапе мій!” І не втерпів нарешті Тарас».

«Припнули Тараса залізними ланцюгами до стовбура, цвяшком прибили йому руки й підняли його високо, щоб усім було видно козака, і почали розкладати під деревом вогонь...»

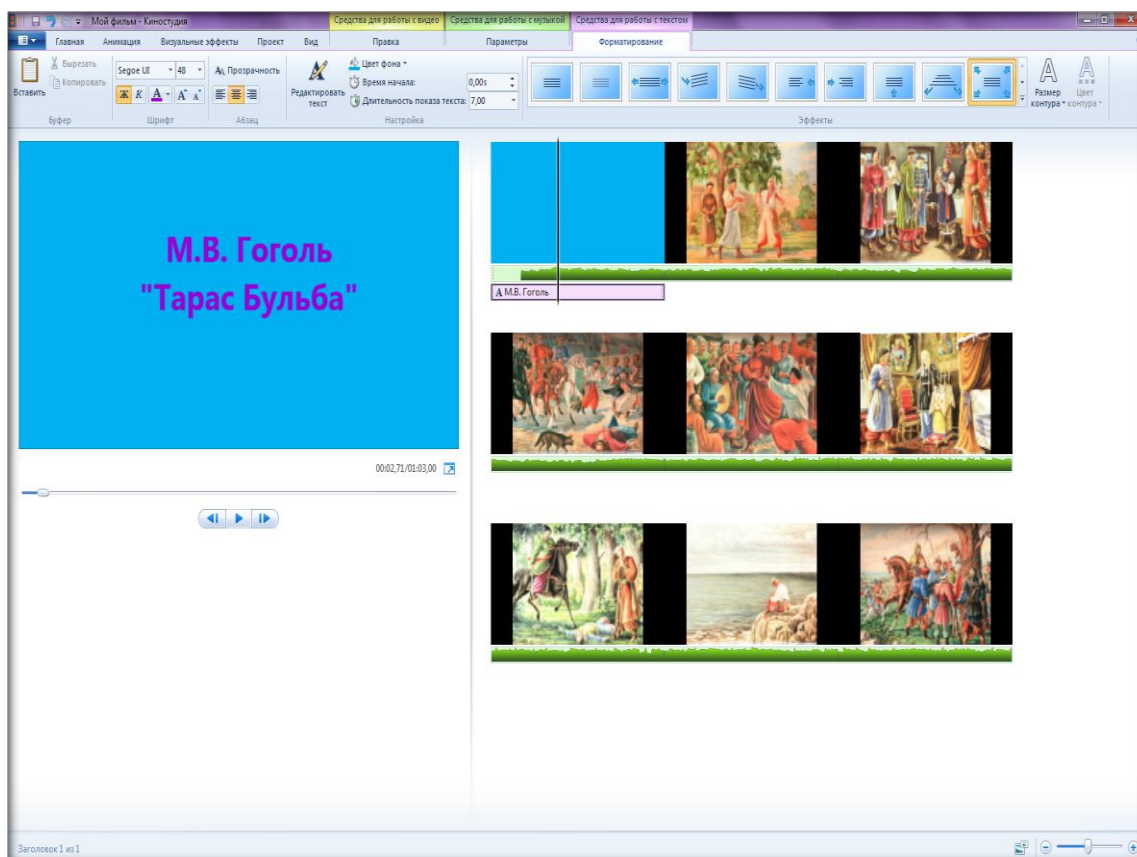

Вивчаючи Ф.Достоевського «Злочин і кара» переглядаємо картини сучасного художника – авангардиста Михайла Шемякіна, який створив серію ілюстрацій до роману «Злочин і кара». Митець вбачав головні події роману переважно у снах і видіннях Раскольникова, що ставлять героя перед проблемою «переступання порогу».

ДОДАТОК Б

Учні з цікавістю складають відеокліп до поезії, покладеної на музику в програмі **Windows Movie Maker**, добирають музику до поетичного твору, виразно читають поезію під самостійно дібраний музичний супровід, створюють буктрейлери (ролики, що створюють візуальний образ книжки) в інтернет-просторі. (Перший офіційний буктрейлер було представлено в 2003 році)

Найпопулярнішою програмою для створення відеороликів є «**Movie Maker**» або «**Кіностудія**».

1. Перед тим, як створити фільм, всі елементи майбутнього твору (ілюстрації, фото, музику) потрібно зібрати до окремої папки.
2. Вибрані об'єкти додаємо в програму «Кіностудія». Для цього відкриваємо її, після чого на панелі натисніть «Додати відео і зображення» - з'являться папки з файлами, виберіть зображення і додайте їх.
3. Введіть заголовок фільму в області з надписом [Введіть текст тут]. Можна змінювати шрифт, розмір, колір, натиснувши на вкладку «Форматування»

тексту». До будь-якої частини фільму можна також додати підписи. У кінці фільму додаємо своє ім'я в титрах.

4. Якщо потрібно додати переходи до вмісту, виберіть вкладку «Анімації», з'являться різноманітні переходи. Щоб відобразити параметри переходу від однієї фотографії до іншої, клацніть на перехід кнопкою миші.
5. Щоб додати ефекти до фотографій, виберіть вкладку «Засоби роботи з фото та відео» і оберіть параметри панорамування та масштабування окремих фотографій під час їхнього відображення.
6. На головній є активною вкладка «Додати музику». Натиснувши на вкладку, оберіть потрібну композицію і натисніть «Відкрити». Активною стає вкладка «Засоби роботи з музикою», оберіть швидкість наростання, затихання музики.
7. Готовий відеоролик збережіть, натиснувши на вкладці «Зберегти фільм», виберіть місце, папку, де буде збережено фільм.

ЛІТЕРАТУРА

1. Белкин А. С. Витагенное образование. Голографический подход. / А.С.Белкин, Н.К. Жукова. - Екатеринбург: Изд-во УГПУ, 1999. - С. 5 – 63
2. Вітагенні технології компетентнісного навчання / Т. Волобуєва // Відкритий урок : Розробки, технології, досвід. Науково-методичний журнал. - 2007. - №11. - С. 8-12.
3. Ісаєва О. О. Інноваційні технології у викладанні зарубіжної літератури в школі// Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. - 2005. - №9. - С.3-7
4. Ісаєва О. О. Формування сучасного читача засобами медіаосвіти// Всесвітня література в сучасній школі. - 2013. - №2. - С.5-10
5. Глущенко Л. Є. Щоб навчання було цікавим, ефективним і демократичним: 3 практики його організації за інтерактивними технологіями// Всесвітня література в середніх навчальних закладах України.-2005.-39.-С.16-22.
6. Меламент В. Современные технологии в образовании. –М.: Просвещение, 2005, С.26-35
7. Овчарук Оксана. Компетентності як ключ до оновлення змісту освіти//Шляхи реформування освіти України, 2004. – С.20
8. Технології розвитку критичного мислення учнів / Кроуфорд А., Саул В., МетьюзС., Макінстер Д.; наук. ред. передм. О.І. Пометун. – К.: Вид-во «Плеяди», 2006. – 220с.
9. В.М.Макаренко, О.О.Туманцова . Як опанувати технологію формування критичного мислення. Видавнича група «Основа», «Тріада +», 2008.
10. Лопатина А.А. 600 творческих игр для больших и маленьких / А. Лопатина, М.Скребцова. – М.: Амрита. – Русь, 2005.
11. Якиманская И.С. Личностно - ориентированное обучение в современной школе. М.: Сентябрь, 2000.
12. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. – Київ: Академвидав, 2004.
13. Медіакультура особистості:соціально-психологічний підхід: навч.-метод. посіб./ за ред. Л.А. Найдьоновой, О.Т. Баришпольця. – К.: Міленіум, 2010. – 440 с.